

โครงการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานและคุ้มครองผู้บริโภคด้านการแพทย์แผนจีน

๑. ยุทธศาสตร์กรม Service hub

๒. รหัสโครงการ ๐๘๑๒๑๑๐๒

๓. แผนปฏิบัติราชการ

ในแผนปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘

นอกแผนปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘

๔. หน่วยงานที่รับผิดชอบ สถาบันการแพทย์ไทย-จีน

๕. งบประมาณที่ได้รับจัดสรร		๑,๖๐๗,๓๖๓.๒๘	บาท
แบ่งเป็น	- งบดำเนินงาน	๑,๑๐๕,๐๘๙.๒๙	บาท
	- งบรายจ่ายอื่น	๕๐๒,๒๗๓.๙๙	บาท
งบประมาณที่ใช้จริง		๑,๖๐๗,๓๖๓.๒๘	บาท
แบ่งเป็น	- งบดำเนินงาน	๑,๑๐๕,๐๘๙.๒๙	บาท
	- งบรายจ่ายอื่น	๕๐๒,๒๗๓.๙๙	บาท
คงเหลือเงินในโครงการ		๐.๐๐	บาท
แบ่งเป็น	- งบดำเนินงาน	๐.๐๐	บาท
	- งบรายจ่ายอื่น	๐.๐๐	บาท
แหล่งที่มาของงบประมาณ	งบประมาณปกติกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก		

๖. หลักการและเหตุผล

สาธารณรัฐประชาชนจีนได้จัดทำมาตรฐานการแพทย์แผนจีนในระดับนานาชาติขึ้น โดยดำเนินการในรูปแบบของคณะกรรมการ ISO/TC 249 ซึ่งประเทศไทยได้สมัครเข้าร่วมเป็นสมาชิกองค์การระหว่างประเทศว่าด้วยการมาตรฐาน (International Organization for Standardization, ISO) และได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกในการทำงานที่สามารถแสดงความคิดเห็นได้ในที่ประชุม (Participating member หรือ P-member) โดยคณะกรรมการวิชาการ ISO/TC 249 ได้กำหนดกรอบในการดำเนินการจัดทำมาตรฐานการแพทย์แผนจีน ISO/TC 249 ไว้ ๖ ด้าน ได้แก่ ๑) ด้านคุณภาพและความปลอดภัย ๒) ด้านข้อมูลข่าวสาร ๓) ด้านการฝึกอบรม ๔) ด้านหลักสูตรการศึกษา ๕) ด้านการพัฒนาบุคลากร และ ๖) ด้านการศึกษาวิจัย ตามลำดับ โดยจะดำเนินการด้านคุณภาพและความปลอดภัยก่อนเป็นลำดับแรก ซึ่งในการดำเนินการด้านคุณภาพและความปลอดภัยนั้นทางคณะกรรมการวิชาการ ISO/TC 249 ได้ดำเนินการในรูปของคณะทำงานย่อย ๕ คณะ (WG1- WG5) ได้แก่

๑. คุณภาพและความปลอดภัยของวัตถุดิบสมุนไพรและการแปรรูปแบบดั้งเดิม (Quality and safety of raw material and traditional processing) ๒. คุณภาพมาตรฐานและความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์ (Quality and safety of manufactured TCM product) ๓. คุณภาพและความปลอดภัยของเข็มที่ใช้ในการฝังเข็ม (Quality and safety of acupuncture needles) ๔. คุณภาพและความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ที่ไม่ใช่เข็ม (Quality and safety medical devices other than acupuncture needles) และ ๕. คุณภาพและความปลอดภัยเรื่องข้อมูลข่าวสารด้านการแพทย์แผนจีน (Informatics of TCM) โดยให้ประเทศที่เป็นสมาชิกต่าง ๆ หมุนเวียนกันเป็นเจ้าภาพในการจัดประชุม ซึ่งได้มีการประชุมไปแล้วทั้งหมด ๕ ครั้ง ในปีนี้จะเป็นการประชุมครั้งที่ ๖ ซึ่งในการประชุมทั้ง ๕ ครั้งที่ผ่านมา มีการดำเนินการพัฒนาการแพทย์แผนจีนในด้านต่างๆ และประกาศเป็น

มาตรฐานการแพทย์แผนจีนในระดับนานาชาติไปแล้ว ๒ เรื่องคือ ๑) Traditional Chinese medicine -- Ginseng seeds and seedlings -- Part ๑: Panax ginseng ๒) Sterile acupuncture needles for single use และอยู่ระหว่างการดำเนินการพัฒนาอีกหลายเรื่อง ใน ๕ คณะทำงานย่อย

การพัฒนามาตรฐานการแพทย์แผนจีนในประเทศไทย ถือเป็นหนึ่งใน ๘ ของบทบาทหน้าที่สถาบันการแพทย์ไทย-จีน กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก โดยสถาบันฯ ได้ดำเนินการพัฒนามาตรฐานการแพทย์แผนจีนในประเทศไทย มาเป็นลำดับ โดยแบ่งเป็น ๕ ขั้นตอน คือ ๑) การรวบรวมข้อมูลด้านการแพทย์แผนจีน ๒) การจัดการความรู้ด้านการแพทย์แผนจีนในประเทศไทย ๓) การกำหนดมาตรฐานการแพทย์แผนจีนในประเทศไทย ๔) การบูรณาการเข้าสู่ระบบสุขภาพ ๕) การผสมผสานระหว่างการแพทย์แผนจีนและการแพทย์แผนปัจจุบัน ในส่วนของการกำหนดมาตรฐานการแพทย์แผนจีนในประเทศไทย จัดแบ่งเป็นมาตรฐาน ๑) มาตรฐานด้านหลักสูตร การเรียนการสอน และการอบรม ๒) มาตรฐานคำศัพท์ที่ใช้บ่อยในทางคลินิก ๓) มาตรฐานสถานพยาบาลการแพทย์แผนจีน ๔) มาตรฐานการตรวจรักษาทางการแพทย์แผนจีน ๕) มาตรฐานสมุนไพรจีน และผลิตภัณฑ์จากสมุนไพรจีน ๖) มาตรฐานเข็มฝังเข็ม วัสดุและ เครื่องมือที่ใช้ในการแพทย์แผนจีน ๗) มาตรฐานด้านสารสนเทศ ด้านการแพทย์แผนจีน ซึ่งที่ผ่านมาสถาบันฯ ได้จัดทำมาตรฐานการแพทย์แผนจีนในประเทศไทยในด้านต่าง ๆ ที่กล่าวมา ได้แก่ การจัดทำตำราการเรียนการสอนด้านการแพทย์แผนจีน (ตำราศาสตร์การแพทย์แผนจีน ตำราฝังเข็ม รมยา และตำรับยาสมุนไพรจีนที่ใช้บ่อยในประเทศไทยฯลฯ) มาตรฐานหลักสูตรการอบรมการฝังเข็ม ๓ เดือนสำหรับแพทย์แผนปัจจุบัน มาตรฐานหลักสูตรผู้ช่วยแพทย์แผนจีนสำหรับกลุ่มผู้ร่วมพัฒนาชาติ การจัดทำพจนานุกรมศัพท์การแพทย์แผนจีน เล่ม ๑ ตำราฝังเข็มร่วมรักษาในกลุ่มโรคต่าง ๆ แนวทางการจัดบริการฝังเข็มในสถานบริการของรัฐ และมาตรฐานสมุนไพรจีนที่ใช้บ่อยในประเทศไทย เล่ม ๑ ดังนั้นเพื่อให้การดำเนินงานพัฒนามาตรฐานการแพทย์แผนจีนในประเทศไทย เป็นไปอย่างต่อเนื่องสถาบันการแพทย์ไทย-จีน จึงได้จัดทำโครงการพัฒนาคุณภาพมาตรฐาน และคุ้มครองผู้บริโภคด้านการแพทย์แผนจีนขึ้น เพื่อพัฒนาการแพทย์แผนจีนในประเทศไทยให้สอดคล้องกับมาตรฐานการแพทย์แผนจีนในระดับสากล สำหรับโครงการนี้ตอบประเด็นยุทธศาสตร์ของกรม ฯ ในเรื่องพัฒนาระบบบริการการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ให้มีคุณภาพและมาตรฐาน และเสริมสร้างศักยภาพของเครือข่ายผู้ให้บริการด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก และสอดคล้องกับหลักการ ทิศทาง และแนวทางสำคัญของการปฏิรูประบบสุขภาพ ภายใต้การปฏิรูปประเทศไทย ของสมัชชาสุขภาพครั้งที่ ๖ เมื่อวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๗ ข้อที่ ๒.๔ ส่งเสริมการพัฒนาและการใช้การแพทย์แผนไทย การแพทย์ทางเลือก และภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพในการบริการสุขภาพให้เข้มแข็ง มีคุณภาพและแพร่หลาย และสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลและยุทธศาสตร์กระทรวงสาธารณสุขในการสนับสนุนการบูรณาการการแพทย์แผนไทยและสมุนไพรเข้าสู่ระบบบริการสุขภาพอย่างครบวงจร โดยการส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยและนวัตกรรมที่นำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาสุขภาพ ที่เน้นการป้องกันมากกว่าการรักษา

๗. วัตถุประสงค์

๗.๑ เพื่อพัฒนามาตรฐานการแพทย์แผนจีนด้านต่าง ๆ ในประเทศไทยให้สอดคล้องกับมาตรฐานการแพทย์แผนจีนในระดับสากล

๗.๒ เพื่อจัดทำมาตรฐานการแพทย์แผนจีนในประเทศไทยด้านสมุนไพร และผลิตภัณฑ์จากสมุนไพร

๗.๓ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภคด้านการแพทย์แผนจีน ในประเทศไทย

๗.๔ เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการด้านการแพทย์แผนจีน

๘. เป้าหมาย

๘.๑ การเข้าร่วมพัฒนามาตรฐานการแพทย์แผนจีนในระดับนานาชาติในด้านต่าง ๆ จำนวนไม่น้อยกว่า ๑๐ เรื่อง

๘.๒ มาตรฐานการแพทย์แผนจีนในประเทศไทยด้านสมุนไพร และผลิตภัณฑ์จากสมุนไพร จำนวน ๑ เรื่อง (มาตรฐานสมุนไพรจีนที่ใช้บ่อยในประเทศไทย เล่ม ๒)

๙. ผลการดำเนินงาน

๙.๑ จัดทำโครงการฯ ตามหนังสือที่ สธ ๐๕๐๕.๐๑/๑๑๗๑ ลงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๗ และได้แต่งตั้ง คณะทำงานจัดทำพจนานุกรมศัพท์การแพทย์แผนจีน ตามคำสั่งกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ที่ ๕๑๓/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๗

๙.๒ จัดประชุมคณะกรรมการ /คณะทำงานเพื่อพิจารณามาตรฐานการแพทย์แผนจีนในระดับนานาชาติ ในด้านต่างๆ ๕ ด้าน จำนวน ๔ ครั้ง ครั้งที่ ๑ วันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ ครั้งที่ ๒ วันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ ครั้งที่ ๓ วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ และครั้งที่ ๔ ในวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๕๘

๙.๓ ประสานงานและจัดส่งผลการเข้าร่วมพัฒนามาตรฐานการแพทย์แผนจีนในระดับนานาชาติแก่ สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม เพื่อส่งต่อไปยังสำนักงานเลขาธิการ ISO/TC 249 สาธารณรัฐประชาชนจีน จำนวน ๑๑ เรื่อง ดังนี้

๙.๓.๑ N247 Test Method for acupuncture needles for single use on electrical stimulation

๙.๓.๒ N 248 Infrared moxibustion-like instrument

๙.๓.๓ N 251 Electrical resistance detector at acupuncture points

๙.๓.๔ N 252 Facial imaging device - face information acquisition instrument

๙.๓.๕ N 253 Computerised tongue image analysis system Part 2: Light environment

๙.๓.๖ N 254 Computerized tongue image analysis system – Part 1 : General requirements

๙.๓.๗ N 256 Infection control for acupuncture treatment

๙.๓.๘ N 264 Abdominal Physiological Parameter Detector

๙.๓.๙ ISO/DIS 18665 Herbal decoction apparatus

๙.๓.๑๐ ISO/DIS 18666 General requirements of moxibustion devices

๙.๓.๑๑ N265 Artemisiae Argyi Folium — Part 1: Artemisia argyi Lévl. et Vant.

๙.๔ เข้าร่วมประชุมคณะกรรมการวิชาการ ISO /TC 249 ระหว่างประเทศสมาชิก ครั้งที่ ๖ เมื่อวันที่ ๑ – ๔ มิถุนายน ๒๕๕๘ ณ กรุงปักกิ่ง สาธารณรัฐประชาชนจีน

๙.๕ ประชุมคณะทำงานเพื่อจัดทำข้อกำหนดมาตรฐานสมุนไพรจีนในประเทศไทย จำนวน ๑๖ ชนิด จำนวน ๒๑ ครั้ง

๙.๖ ได้ต้นฉบับหนังสือมาตรฐานสมุนไพรจีน จำนวน ๑๖ ชนิด

ภาพปกของมาตรฐานสมุนไพรจีน

๑๐. ปัญหา อุปสรรค

ขาดนักวิทยาศาสตร์ในการติดต่อประสานงานกับทางฝ่ายจีน

๑๑. ข้อเสนอแนะ

ขอรับจัดสรรนักวิทยาศาสตร์ (ภาษาจีน)

ภาพกิจกรรม

โครงการจัดทำพจนานุกรมศัพท์การแพทย์แผนจีน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘

๑. ยุทธศาสตร์กรม Academic hub

๒. รหัสโครงการ ๐๘๓๑๒๑๔๐๑

๓. แผนปฏิบัติราชการ

ในแผนปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘

นอกแผนปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘

๔. หน่วยงานที่รับผิดชอบ สถาบันการแพทย์ไทย-จีน

๕. งบประมาณที่ได้รับจัดสรร ๔๕๒,๐๔๙.๐๐ บาท

งบประมาณที่ใช้จริง ๔๕๒,๐๔๙.๐๐ บาท

คงเหลือเงินในโครงการ ๐ บาท

แหล่งที่มาของงบประมาณ งบประมาณพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

๖. หลักการและเหตุผล

การแพทย์แผนจีนได้เข้ามามีบทบาทร่วมกับการแพทย์แผนปัจจุบันและการแพทย์แผนไทยในการดูแลสุขภาพของคนไทยมากกว่า ๒๐๐ ปี กระทรวงสาธารณสุขมีนโยบายในการพัฒนาการแพทย์ทางเลือกสาขาต่าง ๆ ที่จะนำมาใช้ในระบบสาธารณสุขของประเทศโดยปัจจุบันการแพทย์แผนจีนเป็นวิชาชีพสาขาหนึ่งของการประกอบโรคศิลปะ

กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกเป็นหน่วยงานหลักของกระทรวงสาธารณสุขในการพัฒนาการแพทย์แผนจีนในประเทศไทยให้ได้มาตรฐานสากล โดยพัฒนามาตรฐานวิชาชีพ มาตรฐานการให้บริการ มาตรฐานสถานพยาบาล ฐานข้อมูล และเครือข่ายการแพทย์แผนจีนตลอดจนการผสมผสานการแพทย์แผนจีนเข้าสู่ระบบสุขภาพไทย ปัจจุบันประเทศไทยมีแพทย์จีนที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบโรคศิลปะสาขาการแพทย์แผนจีน ประมาณจำนวน ๖๐๐ คน มีแพทย์แผนปัจจุบันที่สำเร็จการอบรมหลักสูตรการฝังเข็ม ๓ เดือน จากกระทรวงสาธารณสุขและกรมแพทย์ทหารบก ประมาณ ๑,๔๕๐ คน มีมหาวิทยาลัยที่เปิดการศึกษาในระดับปริญญาตรีหลักสูตรการแพทย์แผนจีน จำนวน ๗ แห่ง(ข้อมูล ณ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๗)

ศาสตร์การแพทย์แผนจีนประกอบด้วยการใช้ยาจีน การฝังเข็มและการนวดทุยหนาเป็นหลัก มีทฤษฎีหลักการวินิจฉัยและรักษาโรคที่แตกต่างจากการแพทย์แผนปัจจุบัน โดยถือว่ามนุษย์มีความเป็นเอกภาพกับธรรมชาติ กล่าวคือ เมื่อฤดูกาล เวลา สถานที่เปลี่ยนแปลง ก็จะมีผลกระทบต่อร่างกาย ทำให้เกิดโรคต่างๆ ขึ้น ศัพท์การแพทย์จีนเป็นศัพท์เฉพาะที่มีความลึกซึ้งเนื่องจากมีพื้นฐานจากหลักปรัชญา วัฒนธรรมและศาสนา เป็นศัพท์ที่มีรากฐานจากภาษาโบราณเป็นส่วนใหญ่

มหาวิทยาลัยการแพทย์แผนจีนเฉิงตู สาธารณรัฐประชาชนจีน เป็นสถาบันวิชาชีพที่มีความเชี่ยวชาญในด้านการศึกษา การวิจัย และการรักษาโรคโดยใช้การแพทย์แผนจีนมาเป็นเวลากว่า ๕๙ ปี กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกได้มีข้อตกลงความร่วมมือด้านการวิจัยและพัฒนาการแพทย์แผนดั้งเดิม

กับมหาวิทยาลัยการแพทย์แผนจีนเฉิงตู โดยสถาบันการแพทย์ไทย-จีน ในฐานะหน่วยงานที่รับผิดชอบในการพัฒนา มาตรฐานศาสตร์การแพทย์แผนจีนในประเทศไทยได้ร่วมมือกับมหาวิทยาลัยการแพทย์แผนจีนเฉิงตูจัดทำ โครงการ “การจัดทำพจนานุกรมศัพท์การแพทย์แผนจีน” ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ ขึ้นเป็นปีแรก โดยได้ จัดพิมพ์พจนานุกรมฉบับที่ ๑ แล้วปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ เกิดภาวะวิกฤตน้ำท่วมใหญ่ ทรัพยากรต่างๆ ถูกนำไปใช้ในภารกิจเร่งด่วนเป็นส่วนใหญ่ทำให้โครงการล่าช้าออกไปจนไม่สามารถพิจารณาศัพท์ได้ทัน กำหนดเวลา จึงต้องขยายระยะเวลาในการดำเนินการจากโครงการต่อเนื่อง ๓ ปี เป็น ๕ ปี โดยเมื่อสิ้นสุดโครงการ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ จะได้จำนวนศัพท์รวมทั้งสิ้น ๒,๕๐๐ คำ

๗. วัตถุประสงค์

เพื่อจัดทำพจนานุกรมศัพท์การแพทย์แผนจีน ให้เป็นตำราอ้างอิงมาตรฐานในประเทศไทย

๘. เป้าหมาย

ได้ร่างต้นฉบับพจนานุกรมศัพท์การแพทย์แผนจีนเล่มที่ ๒ จำนวน ๓๐๐ คำ

๙. ผลการดำเนินงาน

๙.๑ ได้รับอนุมัติโครงการตามหนังสือที่ สธ ๐๕๐๕.๐๑/๑๑๗๑ ลงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๗ และได้ แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำพจนานุกรมศัพท์การแพทย์แผนจีน ตามคำสั่งกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและ การแพทย์ทางเลือก ที่ ๕๑๓/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ โดยมี นายแพทย์ธวัช บูรณถาวรสม ผู้อำนวยการสถาบันการแพทย์ไทย-จีน เป็นประธานคณะกรรมการ ฯ

๙.๒ จัดประชุมคณะกรรมการจัดทำพจนานุกรมศัพท์การแพทย์แผนจีน จำนวน ๑๖ ครั้ง

๙.๓ จัดพิมพ์หนังสือพจนานุกรมศัพท์การแพทย์แผนจีน เล่ม ๒ จำนวน ๑,๕๐๐ เล่ม

๑๐. ปัญหา อุปสรรค และเงื่อนไขความสำเร็จ
ไม่มี

๑๑. ข้อเสนอแนะ
ไม่มี

ภาพกิจกรรม

โครงการจัดการความรู้การฝังเข็มร่วมรักษาโรค ปิงปวงประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘

๑. ยุทธศาสตร์กรม Academic hub

๒. รหัสโครงการ ๐๘๓๑๒๑๔๐๒

๓. แผนปฏิบัติราชการ

ในแผนปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘

นอกแผนปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘

๔. หน่วยงานที่รับผิดชอบ สถาบันการแพทย์ไทย-จีน

๕. งบประมาณที่ได้รับจัดสรร		๕๗๘,๕๕๐.๐๐		บาท
แบ่งเป็น	- งบดำเนินงาน	๓๔๕,๐๖๐.๐๐		บาท
	- งบรายจ่ายอื่น	๒๓๓,๔๙๐.๐๐		บาท
งบประมาณที่ใช้จริง		๕๗๘,๕๕๐.๐๐		บาท
แบ่งเป็น	- งบดำเนินงาน	๓๔๕,๐๖๐.๐๐		บาท
	- งบรายจ่ายอื่น	๒๓๓,๔๙๐.๐๐		บาท
คงเหลือเงินในโครงการ		๐.๐๐		บาท
แบ่งเป็น	- งบดำเนินงาน	๐.๐๐		บาท
	- งบรายจ่ายอื่น	๐.๐๐		บาท

แหล่งที่มาของงบประมาณ งบปกติกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

๖. หลักการและเหตุผล

การแพทย์แผนจีนได้เข้ามามีบทบาทร่วมกับการแพทย์แผนปัจจุบันในการดูแลสุขภาพของคนไทยมากกว่า ๒๐๐ ปี ศาสตร์การแพทย์แผนจีนประกอบด้วยการใช้ยาจีน การฝังเข็ม และการนวดทุยหนาเป็นหลัก มีทฤษฎีหลักการวินิจฉัย และรักษาโรคที่แตกต่างจากการแพทย์แผนปัจจุบัน โดยถือว่ามนุษย์มีความเป็นเอกภาพกับธรรมชาติ กล่าวคือ เมื่อฤดูกาล เวลา สถานที่เปลี่ยนแปลง ก็จะมีผลกระทบต่อร่างกาย ทำให้เกิดโรคต่าง ๆ ขึ้น การฝังเข็มรมยาเป็นศาสตร์ที่มีมาหลายพันปี ได้รับความนิยมนิยมในประเทศจีนและประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกในปัจจุบัน โดยองค์การอนามัยโลกได้จัดประเภทของโรคที่ฝังเข็มรักษาได้เป็น ๔ กลุ่ม เฉพาะกลุ่มแรกที่มีหลักฐานเชิงประจักษ์ว่ารักษาได้ผลดีก็มีถึง ๒๘ โรค จึงเป็นที่ศรัทธาของผู้ป่วยในการเลือกวิธีการรักษาที่เหมาะสมกับตนเอง

ประเทศไทยมีการจัดหลักสูตรอบรมวิชาฝังเข็มรมยาให้กับแพทย์ตั้งแต่ปี ๒๕๔๐ มีการจัดอบรมทุกปี จนถึงปัจจุบันสามารถผลิตแพทย์ฝังเข็มเพื่อให้บริการรักษาอยู่ทั่วประเทศ ขณะเดียวกันได้เริ่มมีการเปิดการเรียนการสอนปริญญาตรีหลักสูตรแพทย์แผนจีนในสถาบันอุดมศึกษาตั้งแต่ปี ๒๕๔๗ ประเทศไทยจึงมีการเรียนการสอนวิชาฝังเข็มอย่างเป็นระบบมาสิบกว่าปี ถือเป็นศาสตร์ที่ปฏิบัติได้ไม่ยาก ถ้าได้รับการสอนและฝึกภาคปฏิบัติมาอย่างดี ให้ผลการรักษาเป็นที่น่าพอใจ

ปัจจุบันตำราฝังเข็มมีทั้งภาษาไทย อังกฤษและจีน โดยตำราภาษาไทยและอังกฤษส่วนใหญ่อ้างอิงมาจากตำราภาษาจีนเป็นหลัก อีกทั้งตำราแทบทั้งหมดจะมีเนื้อหาที่กล่าวถึงการแพทย์แผนปัจจุบันน้อยมาก ในบทที่กล่าวถึงการรักษาพบว่า มีหลายโรคที่ไม่เป็นที่นิยมในการรักษาด้วยการฝังเข็ม แม้จะมีชื่อจัดประเภทอยู่ในคำแนะนำขององค์การอนามัยโลกว่าเป็นโรคที่รักษาได้ด้วยการฝังเข็ม ส่วนหนึ่งเนื่องจากเป็นโรคที่พบไม่บ่อย หรือเป็นโรคที่สามารถรักษาได้ดีด้วยการแพทย์แผนปัจจุบันอยู่แล้ว ประกอบกับงานวิจัยมีน้อยมาก และไม่ได้รับการสอนโดยอาจารย์ ประสบการณ์ของแพทย์ในประเทศไทยในการรักษาโรคเหล่านี้จึงค่อนข้างน้อยเนื่องจากขาดความมั่นใจ คณะผู้จัดทำจึงเห็นควรที่จะมีหนังสือที่นำไปใช้ได้จริงสำหรับผู้ที่ยังเรียนฝังเข็ม โดยมีเนื้อหาทั้งการแพทย์แผนปัจจุบันและการแพทย์แผนจีน โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖ ได้เลือกเนื้อหาโรคที่พบบ่อยและแพทย์ค่อนข้างมีประสบการณ์จำนวน ๘ โรคเพื่อตีพิมพ์เผยแพร่เป็นเล่มแรกเพื่อให้ผู้ที่เรียนวิชาฝังเข็มมีความเข้าใจในโรคนั้น ๆ ก่อนที่จะพิจารณาการรักษาด้วยการฝังเข็ม อันจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการวิชาชีพเวชกรรมและผู้ป่วยในการตัดสินใจเป็นอีกทางเลือกหนึ่งในการรักษา

มหาวิทยาลัยการแพทย์แผนจีนเทียนจิน สาธารณรัฐประชาชนจีน เป็นสถาบันวิชาชีพที่มีความเชี่ยวชาญในด้านการศึกษา การวิจัย และการรักษาโรคโดยใช้การแพทย์แผนจีนมาเป็นเวลากว่า ๕๙ ปี เป็นมหาวิทยาลัยที่มีโรงพยาบาลสังกัดมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงด้านการฝังเข็มล้นหลามมากที่สุดในประเทศจีนกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกโดยสถาบันการแพทย์ไทย-จีน ในฐานะหน่วยงานที่รับผิดชอบในการพัฒนามาตรฐานศาสตร์การแพทย์แผนจีนในประเทศไทยเห็นว่าการจัดทำให้มีการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และประสบการณ์ซึ่งกันและกันระหว่างผู้เชี่ยวชาญจากประเทศไทยกับผู้เชี่ยวชาญจากมหาวิทยาลัยการแพทย์แผนจีนเทียนจินจะเกิดองค์ความรู้ที่ได้จากการค้นคว้างานวิจัยและจากประสบการณ์ของทั้งสองฝ่าย จึงได้ร่วมมือกับมหาวิทยาลัยการแพทย์แผนจีนเทียนจินจัดทำโครงการ “การจัดการความรู้ด้านการฝังเข็มร่วมรักษาโรค” ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ ขึ้นโดยเน้นโรคที่พบบ่อย โรคที่องค์การอนามัยโลกแนะนำว่าการฝังเข็มได้ผลดี โรคที่เป็นปัญหาสาธารณสุขของประเทศ และโรคที่การแพทย์แผนปัจจุบันรักษาไม่ค่อยได้ผล เพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ใช้ประโยชน์ต่อไป

๗. วัตถุประสงค์

เพื่อจัดทำหนังสือ “ฝังเข็มร่วมรักษาโรค เล่มที่ ๒” ให้เป็นคู่มือที่ใช้ประโยชน์ได้จริงในประเทศไทย

๘. เป้าหมาย

ได้ต้นฉบับหนังสือ “ฝังเข็มร่วมรักษาโรค เล่มที่ ๒” จำนวน ๘ โรค

๙. ผลการดำเนินงาน

๙.๑ ได้รับอนุมัติโครงการตามหนังสือที่ สธ ๐๕๐๕.๐๑/๑๑๗๑ ลงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๗ และได้แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำโครงการจัดการความรู้การฝังเข็มร่วมรักษาโรคปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๘ ตามคำสั่งกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ที่ ๕๐๒/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ โดยมีนายแพทย์ธวัช บูรณถาวรสม ผู้อำนวยการสถาบันการแพทย์ไทย-จีน เป็นประธานคณะกรรมการ ฯ

๙.๒ ดำเนินการจัดประชุมคณะกรรมการจัดการความรู้การฝังเข็มร่วมรักษาโรคปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ จำนวน ๑๓ ครั้ง

๙.๓ ได้ (ร่าง) หนังสือฝังเข็มร่วมรักษาโรค เล่มที่ ๒

๑๐. ปัญหา อุปสรรค และเงื่อนไขความสำเร็จ

ความยากลำบากในการแปลภาษาจีนและภาษาอังกฤษ ศัพท์ที่มีความยากและบางคำหาคำภาษาไทยแทนได้ยาก

๑๑. ข้อเสนอแนะ

ไม่มี

ภาพกิจกรรม

โครงการพัฒนาเครือข่ายการแพทย์แผนจีนและการแพทย์ผสมผสาน

๑. ยุทธศาสตร์กรม Academic hub

๒. รหัสโครงการ ๐๘๓๑๒๑๔๐๓

๓. แผนปฏิบัติการ

ในแผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘

นอกแผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘

๔. หน่วยงานที่รับผิดชอบ สถาบันการแพทย์ไทย-จีน

๕. งบประมาณที่ได้รับจัดสรร (งบดำเนินงาน) ๕๑๘,๗๔๘.๑๑ บาท

งบประมาณที่ใช้จริง ๕๑๗,๗๔๘.๑๑ บาท

คงเหลือเงินในโครงการ ๑,๐๐๐.๐๐ บาท

แหล่งที่มาของงบประมาณ งบประมาณพัฒนากการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

๖. หลักการและเหตุผล

การแพทย์แผนจีนได้เข้ามามีบทบาทร่วมกับการแพทย์แผนปัจจุบันและการแพทย์แผนไทยในการดูแลสุขภาพของคนไทยมากกว่า ๒๐๐ ปี และมีแนวโน้มสูงขึ้น ศาสตร์การแพทย์แผนจีนประกอบด้วย การฝังเข็ม การใช้ยาจีน และการนวดทุยหนาเป็นหลัก ซึ่งมีทฤษฎี หลักการวินิจฉัยและรักษาโรคที่แตกต่างจากการแพทย์แผนปัจจุบัน ข้อดีของการรักษาด้วยการแพทย์แผนปัจจุบันคือ ได้ผลเร็วและมีข้อมูลวิทยาศาสตร์สนับสนุนการใช้ แต่มีข้อเสียคือ อาจมีผลข้างเคียงหรืออาการไม่พึงประสงค์ ส่วนการรักษาด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีนมีข้อดีคือ มีความปลอดภัยเพราะผ่านการใช้ในคนมานาน มีข้อมูลเชิงประจักษ์ สามารถรักษาโรคเรื้อรังได้ผลดี และมีผลข้างเคียงน้อย แต่มีข้อเสียคือ ขาดข้อมูลวิทยาศาสตร์สนับสนุนการใช้ อีกทั้งรูปแบบการใช้ไม่สะดวก ขนาดรับประทานสูงเพราะเป็นสารจากธรรมชาติและได้ผลช้าดังนั้นหากสามารถใช้จุดเด่นของศาสตร์แผนปัจจุบันและแผนจีนมาผสมผสานในการรักษาโรค จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อระบบบริการสาธารณสุขของไทย

ปัจจุบันประเทศไทยมีแพทย์แผนจีนที่ได้รับหนังสือรับรองการประกอบโรคศิลปะโดยอาศัยศาสตร์การแพทย์แผนจีน จำนวน ๗๑๕ คน (ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๗) แพทย์แผนปัจจุบันที่สำเร็จหลักสูตรการฝังเข็ม ๓ เดือน ของกระทรวงสาธารณสุขและกรมแพทย์ทหารบก กระทรวงกลาโหม รวมประมาณ ๑,๓๐๐ คน (ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๗) และมีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้นในอนาคต ในด้านผลิตบุคลากรแพทย์จีนปัจจุบันมีสถาบันการศึกษาที่เปิดหลักสูตรปริญญาตรี สาขาการแพทย์แผนจีน ๕ ปี ในประเทศไทย ที่คณะกรรมการวิชาชีพสาขาการแพทย์แผนจีนให้การรับรองแล้ว ๗ แห่ง (ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๗) ได้แก่ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม วิทยาลัยนครราชสีมา มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยพะเยา และมหาวิทยาลัยรังสิต นอกจากนี้ยังมีสถาบันฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้น/เฉพาะทางอีกหลายแห่ง เช่น ศูนย์การแพทย์กาญจนาภิเษก มหาวิทยาลัยมหิดล คลินิกหัวเฉียวไทย-จีน แพทย์แผนไทย เป็นต้น สำหรับสถานพยาบาลที่เปิดให้บริการฝังเข็มในประเทศไทยมีทั้งสิ้น ๓๓๓ แห่ง ได้แก่ กรุงเทพมหานคร จำนวน ๓๗ แห่ง ภาคเหนือ (๙ จังหวัด) จำนวน ๔๒ แห่ง ภาคกลาง (๒๒ จังหวัด) จำนวน

๙๕ แห่ง ภาคตะวันออก (๗ จังหวัด) จำนวน ๒๘ แห่ง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (๑๙ จังหวัด) จำนวน ๗๕ แห่ง ภาคใต้ (๑๔ จังหวัด) จำนวน ๓๙ แห่ง และภาคตะวันตก (๕ จังหวัด) จำนวน ๑๗ แห่ง (ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๕) และในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๕๗ กระทรวงสาธารณสุข โดยกลุ่มเศรษฐกิจสุขภาพ สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สนับสนุนให้มีการแพทย์ผสมผสานระหว่างแพทย์แผนจีนและการแพทย์แผนปัจจุบัน ในโรงพยาบาลนาร์่อง จำนวน ๓ แห่ง ได้แก่ โรงพยาบาลพระนั่งเกล้า จังหวัดนนทบุรี โรงพยาบาลนครปฐม จังหวัดนครปฐม และโรงพยาบาลชลบุรี จังหวัดชลบุรี และจะขยายผลไปยังโรงพยาบาลที่มีความพร้อมในจังหวัดอื่นๆ ในอนาคต

สถาบันการแพทย์ไทย-จีนเป็นหน่วยงานระดับกองเป็นการภายใน สังกัดกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุข มีบทบาทหน้าที่รับผิดชอบในการพัฒนามาตรฐานการแพทย์แผนจีนในประเทศไทย เพื่อผสมผสานการแพทย์แผนจีนที่เหมาะสมเข้าสู่ระบบบริการสุขภาพไทย โดยมุ่งเน้นถึงความปลอดภัย มีประสิทธิผลและประหยัด และประสานความร่วมมือด้านการแพทย์และการสาธารณสุขระหว่างประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีนตั้งนั้นเพื่อให้ระบบบริการการแพทย์แผนจีนและการแพทย์ผสมผสานของประเทศ มีมาตรฐานองค์ความรู้ในด้านวิชาการ การบริการ การวิจัย การพัฒนาบุคลากร และยาจากสมุนไพร และนำองค์ความรู้ที่ได้ไปสนับสนุนการบูรณาการระหว่างแพทย์แผนจีนกับการแพทย์แผนปัจจุบันเพื่อพัฒนารูปแบบใหม่ของการดูแลสุขภาพและการให้บริการด้านสุขภาพจึงได้จัดทำ “โครงการพัฒนาเครือข่ายการแพทย์แผนจีนและการแพทย์ผสมผสาน” ขึ้น โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๕๗ ได้ดำเนินการพัฒนาศักยภาพของเครือข่ายโดยการจัดมหกรรมฝึങ้เชื่อมรองรับ Medical Hub ใน ๔ ภูมิภาคและเผยแพร่ความรู้ด้านการแพทย์แผนจีน ให้แก่กลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ และในปีงบประมาณ ๒๕๕๘ จะเป็นการพัฒนางานวิจัยด้านการแพทย์ผสมผสาน เผยเพื่อลดค่าใช้จ่ายในการดูแลสุขภาพ และพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารด้านการแพทย์แผนจีนในประเทศไทยเพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการพัฒนาการให้บริการที่มีประสิทธิภาพและมีมาตรฐาน รวมทั้งจัดบริการและเผยแพร่ความรู้ด้านการฝึങ้เชื่อมให้กับกลุ่มเป้าหมายต่างๆ

๗. วัตถุประสงค์

พัฒนาเครือข่ายการแพทย์แผนจีนและการแพทย์ผสมผสานให้มีความเข้มแข็งในด้านวิชาการและบริการ

๘. เป้าหมาย

๘.๑ จำนวนโรงพยาบาลและหน่วยงานที่เข้าร่วมโครงการ ไม่น้อยกว่า ๕ แห่ง

๘.๒ ระบบข้อมูลการให้บริการการแพทย์แผนจีนจำนวน ๑ เรื่อง (รหัสโรคด้านการแพทย์แผนจีน)

๘.๓ หัวข้องานวิจัยและโครงร่างงานวิจัยด้านการแพทย์ผสมผสานในการรักษาฟื้นฟู ผู้ป่วยในระบบสุขภาพจำนวน ๒ เรื่อง

๘.๔ ผู้รับบริการฝึങ้เชื่อมในงานมหกรรมสมุนไพรใน ๑๒ เขตบริการสุขภาพไม่น้อยกว่า ๕๐๐ ราย

๙. ผลการดำเนินงาน

๙.๑ ประชุมคณะทำงานพัฒนาระบบฐานข้อมูลให้บริการการแพทย์แผนจีน ครั้งที่ ๑ วันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๗ ณ ห้องประชุมสำนักการแพทย์พื้่นบ้านไทย อาคาร ๒ ชั้น ๔ กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

๙.๒ ประชุมคณะทำงานพัฒนาหัวข้อและโครงร่างงานวิจัยด้านการแพทย์ผสมผสาน ครั้งที่ ๑ วันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๗ ณ ห้องประชุมสำนักการแพทย์พื้่นบ้านไทย อาคาร ๒ ชั้น ๔ กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

๙.๓ ประชุมคณะทำงานพัฒนาระบบฐานข้อมูลให้บริการการแพทย์แผนจีน ครั้งที่ ๒ วันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๕๗ ณ ห้องประชุมสำนักงานการแพทย์พื้นบ้านไทย อาคาร ๒ ชั้น ๔ กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

๙.๔ ประชุมคณะทำงานพัฒนาระบบฐานข้อมูลให้บริการการแพทย์แผนจีน ครั้งที่ ๓ วันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๕๗ ณ ห้องประชุมสำนักงานการแพทย์พื้นบ้านไทย อาคาร ๒ ชั้น ๔ กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

๙.๕ จัดอบรมเชิงปฏิบัติการทดลองใช้รหัสและโปรแกรมข้อมูลสุขภาพด้านการแพทย์แผนจีน (ICD-10-TM) ระหว่างวันที่ ๑๙ - ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๘ ณ ห้องประชุมชั้น ๓ อาคาร ๓ กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

๙.๖ ออกหน่วยให้บริการฝังเข็มรักษาโรคโดยไม่คิดค่าบริการ ในเขตบริการสุขภาพจำนวน ๗ เขต ดังนี้

- ครั้งที่ ๑ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานีในระหว่างวันที่ ๙ - ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘
- ครั้งที่ ๒ เขตบริการสุขภาพที่ ๕ ระหว่างวันที่ ๑๙ - ๒๒ มีนาคม ๒๕๕๘ ณ วิทยาลัยอาชีวศึกษาจังหวัดเพชรบุรี
- ครั้งที่ ๓ เขตบริการสุขภาพที่ ๔ ระหว่างวันที่ ๒๕ - ๒๗ มีนาคม ๒๕๕๘ ณ วัดพระนอน จังหวัดสิงห์บุรี
- ครั้งที่ ๔ เขตบริการสุขภาพที่ ๒ ระหว่างวันที่ ๘ - ๑๒ เมษายน ๒๕๕๘ ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จังหวัดพิษณุโลก
- ครั้งที่ ๕ เขตบริการสุขภาพที่ ๓ ระหว่างวันที่ ๖ - ๘ พฤษภาคม ๒๕๕๘ ณ โรงแรมพิมาน จังหวัดนครสวรรค์ โดยใช้งบประมาณของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครสวรรค์
- ครั้งที่ ๖ เขตบริการสุขภาพที่ ๑๑ และ ๑๒ ระหว่างวันที่ ๒๖-๒๘ พฤษภาคม ๒๕๕๘ ณ ศูนย์ประชุมองค์การบริหารส่วนจังหวัดพัทลุง (วังโนรา) จังหวัดพัทลุง

มีผู้สนใจเข้ารับบริการฝังเข็มทั้ง ๗ เขตบริการสุขภาพทั้งสิ้น ๗๒๖ ราย มีผลการประเมินระดับความพึงพอใจในการจัดนิทรรศการและการบริการด้านการแพทย์แผนจีน เฉลี่ยร้อยละ ๙๐.๘๒

๙.๗ ได้ (ร่าง) หนังสือขี้กุ่มรหัสโรค อาการ และหัตถการด้านการแพทย์แผนจีน เพื่อนำมาใช้พัฒนาระบบฐานข้อมูลการแพทย์แผนจีนในระบบบริการสุขภาพ

๑๐. ปัญหา อุปสรรค และเงื่อนไขความสำเร็จ

ไม่มี

๑๑. ข้อเสนอแนะ

ไม่มี

ภาพกิจกรรม

กิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการทดลองใช้รหัสและโปรแกรมข้อมูลสุขภาพด้านการแพทย์แผนจีน (ICD-10-TM)

กิจกรรมออกหน่วยให้บริการฝังเข็มรักษาโรคโดยไม่คิดค่าบริการ ในเขตบริการสุขภาพ

โครงการประชุมวิชาการไทย-เชียงใหม่ ครั้งที่ ๘
และการประชุมคณะกรรมการความร่วมมือด้านวิชาการไทย-เชียงใหม่ ครั้งที่ ๘

๑. ยุทธศาสตร์กรม Academic hub

๒. รหัสโครงการ ๐๘๓๐๒๑๔๐๔

๓. แผนปฏิบัติราชการ

ในแผนปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘

นอกแผนปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘

๔. หน่วยงานที่รับผิดชอบ สถาบันการแพทย์ไทย-จีน

๕. งบประมาณที่ได้รับจัดสรร ๓๑๔,๖๒๐.๐๐ บาท

 งบประมาณที่ใช้จริง ๓๑๔,๖๒๐.๐๐ บาท

 โอนคินงบกลางกรม ๐ บาท

 คงเหลือเงินในโครงการ ๐ บาท

 แหล่งที่มาของงบประมาณ งบประมาณปกติกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

๖. หลักการและเหตุผล

กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ได้ลงนามข้อตกลงความร่วมมือกับ คณะกรรมการสาธารณสุขและการวางแผนครอบครัวเทศบาลนครเชียงใหม่ สาธารณรัฐประชาชนจีน ว่าด้วยความร่วมมือด้านการวิจัยและพัฒนาการแพทย์แผนดั้งเดิม เมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๐ ณ กรุงเทพมหานคร ซึ่งข้อตกลงดังกล่าวมีอายุ ๕ ปี และมีผลจนถึงวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๕ ทั้งนี้ได้มีการประชุมเพื่อต่ออายุความร่วมมือทางวิชาการต่าง ๆ ครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๕๖ ณ กรุงเทพมหานคร ทั้งนี้ในข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการดังกล่าว จะดำเนินการในด้าน การฝึกอบรม การแลกเปลี่ยนผู้เชี่ยวชาญ การแลกเปลี่ยนเทคโนโลยีการผลิตสมุนไพร และสลับกันเป็นเจ้าภาพจัดประชุมวิชาการประจำปี

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๒๒ - ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๕๗ คณะผู้แทนจากประเทศไทย นำโดย ผศ. (พิเศษ) ดร.นายแพทย์ธวัชชัย กมลธรรม อธิบดีกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก เดินทางไปนครเชียงใหม่ สาธารณรัฐประชาชนจีน เพื่อเข้าร่วมประชุมวิชาการไทย-เชียงใหม่ ครั้งที่ ๗ และประชุมคณะกรรมการความร่วมมือด้านการแพทย์ไทย-จีน ระหว่างกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกและคณะกรรมการสาธารณสุขและการวางแผนครอบครัวเทศบาลนครเชียงใหม่ ครั้งที่ ๗ โดยภาคีทั้งสองฝ่ายได้กำหนดหัวข้อการประชุมวิชาการ ครั้งที่ ๘ ณ ประเทศไทย งบประมาณเดือนมิถุนายน ๒๕๕๘ ได้แก่ ประสิทธิภาพการรักษาโรค ด้วยการนวดทุยหนา ประสิทธิภาพการรักษาโรคด้วยการนวดไทย และการรักษาโรคสมองเสื่อมด้วยการแพทย์แผนจีนและแผนไทย

ดังนั้นเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างต่อเนื่อง สถาบันการแพทย์ไทย-จีน จึงได้จัดทำโครงการประชุมวิชาการไทย - เชียงใหม่ ครั้งที่ ๘ และการประชุมคณะกรรมการความร่วมมือด้านการแพทย์ไทย-จีน ระหว่างกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก และคณะกรรมการสาธารณสุขและการวางแผนครอบครัวเทศบาลนครเชียงใหม่ ครั้งที่ ๘ เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ด้านการรักษาผู้ป่วยด้วยโรคที่เป็นปัญหาสาธารณสุขด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีนและการแพทย์แผนดั้งเดิม และเพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้าน

วิชาการระหว่างไทยและจีน สำหรับโครงการนี้สอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์ของกรม ฯ ข้อที่ ๔ พัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาและวิจัยการแพทย์แผนไทย (Academic Hub) และสอดคล้องกับหลักการ ทิศทาง และแนวทางสำคัญของการปฏิรูประบบสุขภาพ ภายใต้การปฏิรูปประเทศไทย ของสมัชชาสุขภาพครั้งที่ ๖ เมื่อวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๗ ข้อที่ ๒.๔ ส่งเสริมการพัฒนาและการใช้การแพทย์แผนไทย การแพทย์ทางเลือก และภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพในการบริการสุขภาพให้เข้มแข็ง มีคุณภาพและแพร่หลาย และสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลและยุทธศาสตร์กระทรวงสาธารณสุขในการสนับสนุนการบูรณาการการแพทย์แผนไทยและสมุนไพรเข้าสู่ระบบบริการสุขภาพอย่างครบวงจร โดยการส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและนวัตกรรมที่นำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาสุขภาพ ที่เน้นการป้องกันมากกว่าการรักษา

๗. วัตถุประสงค์

๗.๑ เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ด้านการรักษาผู้ป่วยด้วยโรคที่เป็นปัญหาสาธารณสุข ด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีนและการแพทย์แผนดั้งเดิม ระหว่างนักวิชาการไทยและจีน

๗.๒ เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านวิชาการระหว่างไทยและจีน

๘. เป้าหมาย

๘.๑ การประชุมวิชาการไทย-เชียงใหม่ ครั้งที่ ๘ โดยมีผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน ๓๐๐ คน ประกอบด้วยแพทย์จีนที่ได้รับใบอนุญาตประกอบโรคศิลปะด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีน แพทย์ฝังเข็ม นักศึกษาหลักสูตรแพทย์จีน และนักวิชาการที่ดำเนินงานด้านการแพทย์แผนจีน

๘.๒ การประชุมคณะกรรมการความร่วมมือด้านการแพทย์ไทย-จีน ระหว่างกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกและคณะกรรมการสาธารณสุขและการวางแผนครอบครัวเทศบาลนครเชียงใหม่ ครั้งที่ ๘

๙. ผลการดำเนินงาน

การประชุมวิชาการไทย - เชียงใหม่ ครั้งที่ ๘ และการประชุมคณะกรรมการความร่วมมือด้านการแพทย์ไทย-จีน ระหว่างกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก และคณะกรรมการสาธารณสุขและการวางแผนครอบครัวเทศบาลนครเชียงใหม่ ครั้งที่ ๘ จัดขึ้นระหว่างวันที่ ๑๗ - ๑๙ มิถุนายน ๒๕๕๘ ณ โรงแรมแอมบาสซาเดอร์ สุขุมวิท กรุงเทพฯ ฯ ประเทศไทย

การประชุมร่วมกับคณะกรรมการสาธารณสุขและการวางแผนครอบครัวเทศบาลนครเชียงใหม่ ครั้งที่ ๘ ในวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๘ โดยหัวหน้าคณะผู้แทนฝ่ายไทย คือ ผศ.(พิเศษ)ดร.นพ.ธวัชชัย กมลธรรม อธิบดีกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก หัวหน้าคณะผู้แทนฝ่ายจีน คือ Mr.Yao Xiaofeng Deputy Director, Academic Development Office, Shanghai University of TCM สรุปผลการประชุมหัวข้อที่จะดำเนินการจัดประชุมวิชาการในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ ได้แก่

๑) โรคหูดที่เป็นปัญหาการไต่ยีนและการทรงตัว

๒) โรคทางสูตินรีเวช

การประชุมวิชาการไทย-เชียงใหม่ ครั้งที่ ๘ วันที่ ๑๘ - ๑๙ มิถุนายน ๒๕๕๘ ณ โรงแรมแอมบาสซาเดอร์ สุขุมวิท กรุงเทพฯ ฯ มีผู้เข้าร่วมประชุม รวม ๒๑๒ คน แบ่งเป็น ผู้ลงทะเบียน จำนวน ๙๕ คน (แพทย์จีน จำนวน ๕๔ คน แพทย์แผนปัจจุบัน จำนวน ๔ คน นักศึกษา จำนวน ๓๑ คน และนักวิชาการผู้สนใจ จำนวน ๖ คน) และคณะทำงาน เครือข่ายด้านการแพทย์แผนจีนและแผนไทย จำนวน ๑๑๗ คน

การประชุมเป็นการบรรยายโดยผู้เชี่ยวชาญจากเซี่ยงไฮ้ สาธารณรัฐประชาชนจีน บรรยายและนำเสนอ
ประสบการณ์การรักษาในเรื่องทุยหนา การสร้างเสริมสุขภาพด้วยการแพทย์แผนจีน และภาวะสมองเสื่อม

- ๑) The Clinical Experience and Research Advance of Tuina Therapy
โดย Mr.Wang Jianwei Shuguang Hospital, Shanghai University of TCM
- ๒) Health Reservation and Comprehensive Treatment in Traditional Chinese Medicine
โดย Mr.Chen Wei Longhua Hospital, Shanghai University of TCM
- ๓) The Etiology, Prevention and Treatment for Alzheimer's disease
โดย Mr.Li Jing Yueyang Hospital, Shanghai University of TCM

การบรรยาย นำเสนอผลงานทางวิชาการ และการอภิปรายจากผู้เชี่ยวชาญฝ่ายไทย ได้แก่

- ๑) การนวดไทยเพื่อการรักษา
โดย รศ.นพ.ทวี เลหาพันธ์ สถานการแพทย์แผนไทยประยุกต์ คณะแพทยศาสตร์
ศิริราชพยาบาล ม.มหิดล
- ๒) การรักษาโรคทางข้อมือด้วยการนวดทุยหนา
โดย แพทย์จีนหลินซี หยวน (พจ.ธีรา อารีย์) คลินิกหัวเฉียวไทย-จีน แพทย์แผนไทย
- ๓) การดูแลผู้ป่วยภาวะสมองเสื่อมด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีน
โดย แพทย์จีนซุนซื่อจิ่ง คลินิกหัวเฉียวไทย-จีน แพทย์แผนไทย
- ๔) การอภิปราย เรื่อง การป้องกัน รักษา และฟื้นฟูอัลไซเมอร์ด้วยการแพทย์ผสมผสาน
โดย ดร.ภญ.สุภาภรณ์ บิดิพร โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร
นางสาวณีย์ กุลสมบูรณ์ สำนักงานแพทย์แพทย์พื้นบ้านไทย
แพทย์จีนมานพ เลิศสุทธิรักษ์
ศ.(พิเศษ) ดร.อิทธิกร วัฒนะ มหาวิทยาลัยรังสิต
นพ.สมชัย โกวิทเจริญกุล นายกสมาคมแพทย์ฝังเข็มและสมุนไพร
ผู้ดำเนินการอภิปราย นพ.ภาสกิจ วัฒนาวินบูล สมาคมแพทย์แผนจีนประเทศไทย

การจัดนิทรรศการจากเครือข่ายด้านการแพทย์แผนจีน และการแพทย์แผนไทย ได้แก่

- ๑) บูธนิทรรศการและการสาธิต
 - ๑.๑) ด้านการนวดไทย : สถานการแพทย์แผนไทยประยุกต์ คณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล
มหาวิทยาลัยมหิดล และ โครงการดอยน้ำซับ
 - ๑.๒) ด้านการแพทย์พื้นบ้าน : สำนักงานแพทย์พื้นบ้านไทย กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและ
การแพทย์ทางเลือก
 - ๑.๓) ด้านการแพทย์แผนจีน : คลินิกหัวเฉียวไทย-จีน แพทย์แผนไทย
- ๒) บูธเครือข่ายด้านการศึกษา
 - ๒.๑) วิทยาลัยการแพทย์ทางเลือก มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
 - ๒.๒) สำนักวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
 - ๒.๓) คณะการแพทย์แผนตะวันออก มหาวิทยาลัยรังสิต

การประเมินผลการจัดประชุมวิชาการ ฯ ในครั้งนี้พบว่าผู้เข้าร่วมประชุม ฯ มีความพึงพอใจในภาพรวม
คิดเป็นร้อยละ ๘๕.๔๒ และขอขอบคุณภาคีเครือข่ายด้านการแพทย์แผนจีนและแพทย์แผนไทยในประเทศไทยทุก
หน่วยงาน ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

๑๐. ปัญหา อุปสรรค และเงื่อนไขความสำเร็จ

ไม่มี

๑๑. ข้อเสนอแนะ

ไม่มี

ภาพกิจกรรม

โครงการอบรมหลักสูตรแพทย์ฝังเข็ม (๓ เดือน) รุ่นที่ ๓๐

๑. ยุทธศาสตร์กรม Academic hub

๒. รหัสโครงการ

๓. แผนปฏิบัติการ

- ในแผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘
- นอกแผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘

๔. หน่วยงานที่รับผิดชอบ สถาบันการแพทย์ไทย-จีน

๕. งบประมาณที่ได้รับเงินลงทะเบียน	๑,๙๓๕,๐๐๐	บาท
งบประมาณที่ใช้จริง	๑,๙๓๕,๐๐๐	บาท
เงินเหลือคืน	๐	บาท
แหล่งที่มาของงบประมาณ	เงินลงทะเบียน	

๖. หลักการและเหตุผล

การฝังเข็ม (Acupuncture) เป็นวิธีการรักษาโรคด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีนแขนงหนึ่งที่มีวิวัฒนาการและถ่ายทอดจากการสั่งสมประสบการณ์อันยาวนานกว่า ๓,๐๐๐ ปีมีการเผยแพร่ไปยังประเทศต่างๆ ทั้งทั้งเอเชีย ยุโรป และอเมริกา สำหรับประเทศไทย การฝังเข็มเริ่มมีมาตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัยเมื่อ ๗๐๐ ปีก่อน โดยเข้ามาพร้อมกับพ่อค้าชาวจีน หลังจากประเทศไทยและจีนเริ่มมีสัมพันธภาพทางการทูต ในปี พ.ศ. ๒๕๑๘ ได้มีแพทย์ไทยไปศึกษาวิชาฝังเข็มจากสถาบันฝึกอบรมที่องค์การอนามัยโลกรับรองในประเทศจีน ประเทศในยุโรปและสหรัฐอเมริกา อันเป็นจุดเริ่มต้นที่แพทย์แผนปัจจุบันในประเทศไทยได้ให้ความสนใจวิชาฝังเข็ม นอกจากนี้ ยังมีนักเรียนและผู้สนใจจากประเทศไทยส่วนหนึ่งได้ไปศึกษาศาสตร์การแพทย์แผนจีนที่ประเทศจีน ทำให้การฝังเข็มเป็นที่รู้จักแพร่หลายมากขึ้น

ในปี พ.ศ. ๒๕๔๐ การฝังเข็มเป็นวิธีที่นิยมใช้ในการลดน้ำหนักในกลุ่มวัยรุ่น นักแสดง และประชาชนทั่วไป กระทรวงสาธารณสุขซึ่งมีหน้าที่ดูแลรักษาสุขภาพประชาชนและคุ้มครองผู้บริโภค มีความห่วงใย ถึงปัญหาการให้บริการที่ไม่ได้มาตรฐาน และผลข้างเคียงที่อาจเกิดขึ้นจากผู้ให้บริการที่ขาดความรู้และประสบการณ์ อาทิเช่น การติดเชื้อ การฝังเข็มถูกหรือทะลุอวัยวะภายในที่สำคัญ สถาบันการแพทย์ไทย-จีน เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ร่วมกับสถาบันพระบรมราชชนก สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขและสมาคมแพทย์ฝังเข็มและสมุนไพร ได้จัดอบรมหลักสูตรแพทย์ฝังเข็ม (๓ เดือน) สำหรับแพทย์แผนปัจจุบันอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๔๑ เพื่อเป็นการเผยแพร่ความรู้ศาสตร์ การฝังเข็มที่ได้มาตรฐาน และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ดูแลรักษาผู้ป่วยร่วมกับการแพทย์แผนปัจจุบัน

ในปีงบประมาณ ๒๕๕๗ กระทรวงสาธารณสุขมีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างภารกิจการพัฒนาบุคลากรด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขเห็นควรถ่ายโอนงาน ด้านการจัดอบรมหลักสูตรแพทย์ฝังเข็ม (๓ เดือน) ให้สถาบันการแพทย์ไทย-จีน กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก เป็นผู้รับผิดชอบจัดการอบรมในโครงการดังกล่าวต่อไป สถาบันการแพทย์ไทย-จีนและมูลนิธิโรงพยาบาลการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ผสมผสาน โดยความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยการแพทย์แผนจีนเฉิงตู จึงได้จัดทำโครงการอบรมหลักสูตรแพทย์ฝังเข็มต่อเป็นรุ่นที่ ๓๐

๗. วัตถุประสงค์

๗.๑ เพื่อให้แพทย์ที่ผ่านการอบรมเข้าใจและสามารถใช้หลักการแพทย์แผนจีนขั้นพื้นฐานในการวินิจฉัยโรคก่อนการฝังเข็ม

๗.๒ เพื่อให้แพทย์ที่ผ่านการอบรมสามารถรักษาโรคด้วยการฝังเข็ม โดยใช้จุดฝังเข็ม ๑๕๐ จุดในการรักษาอาการและโรคที่พบบ่อย ๒๕ โรคได้อย่างปลอดภัย ได้มาตรฐานและประหยัด

หน่วยงานผู้จัด

๑. สถาบันการแพทย์ไทย-จีน
๒. มูลนิธิโรงพยาบาลการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ผสมผสาน
๓. มหาวิทยาลัยการแพทย์แผนจีนเฉิงตู

ระยะเวลาและสถานที่ในการฝึกอบรม

วันที่ ๒๐ สิงหาคม – ๒๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๗

เวลาเรียน ๘.๓๐ น. - ๑๖.๐๐ น. วันละ ๖ ชั่วโมง วันจันทร์ – วันศุกร์ เว้นวันหยุดราชการ

๑. ภาคทฤษฎี ณ ห้องประชุม กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
๒. สถานที่ศึกษาดูงานในประเทศ กลุ่มละ ๔ ครั้ง
 - ๒.๑ ศูนย์สิรินธรเพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์แห่งชาติ
 - ๒.๒ คณะเวชศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดล
 - ๒.๓ กรมแพทย์ทหารบก กระทรวงกลาโหม
 - ๒.๔ โรงพยาบาลพระนั่งเกล้า จังหวัดนนทบุรี
 - ๒.๕ คลินิกมูลนิธิเทียนฟ้า
 - ๒.๖ คลินิกหัวเฉียวไทย-จีน แพทย์แผนไทย
 - ๒.๗ โรงพยาบาลการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ผสมผสาน ยศเส
๓. สถานที่ฝึกภาคปฏิบัติ ๑๔ ครั้ง ตามโรงพยาบาลต่าง ๆ คือ
 - ๓.๑ โรงพยาบาลบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา
 - ๓.๒ โรงพยาบาลบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา
 - ๓.๓ โรงพยาบาลพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี
 - ๓.๔ โรงพยาบาลชลบุรี จังหวัดชลบุรี
 - ๓.๕ โรงพยาบาลระยอง จังหวัดระยอง
 - ๓.๖ โรงพยาบาลสามพราน จังหวัดนครปฐม
 - ๓.๗ โรงพยาบาลเมตตาประชารักษ์ จังหวัดนครปฐม
 - ๓.๘ โรงพยาบาลเสาไห้ จังหวัดสระบุรี
 - ๓.๙ โรงพยาบาลบางปลาหมอ จังหวัดสุพรรณบุรี
 - ๓.๑๐ โรงพยาบาลพระนั่งเกล้า จังหวัดนนทบุรี
 - ๓.๑๑ โรงพยาบาลราชพิพัฒน์ กรุงเทพมหานคร
๔. ฟังการบรรยายและศึกษาดูงาน ณ โรงพยาบาลสังกัดมหาวิทยาลัยการแพทย์แผนจีนเฉิงตู สาธารณรัฐประชาชนจีน

๘. เป้าหมาย

เป็นแพทย์ที่ได้รับอนุญาตประกอบวิชาชีพเวชกรรมในประเทศไทย ภาครัฐและเอกชนจำนวน ๓๘ คน

หลักสูตรการอบรม

ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติรวม ๓๗๘ ชั่วโมง

ภาคทฤษฎี

- บทบาทและนโยบายการพัฒนาการแพทย์แผนจีน	๓	ชั่วโมง
- การอ่านและเขียนพินอิน	๓	ชั่วโมง
- กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการฝังเข็ม	๑	ชั่วโมง
- การแพทย์แผนจีนพื้นฐาน	๙๙	ชั่วโมง
- ทฤษฎีการฝังเข็มและการสาธิต	๑๘๒	ชั่วโมง

ภาคปฏิบัติ

- การศึกษาดูงานในประเทศและต่างประเทศ	๓๐	ชั่วโมง
- การฝึกภาคปฏิบัติในแหล่งฝึก	๓๐	ชั่วโมง

สอบภาคทฤษฎี / ปฏิบัติ ๓๐ ชั่วโมง

เงื่อนไขการจบหลักสูตรการอบรม

ผู้เข้ารับการอบรมจะได้รับประกาศนียบัตร เมื่อผ่านเกณฑ์ดังนี้

๑. มีเวลาเข้าอบรมไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๕
๒. ต้องส่งรายงานกลุ่มสรุปคำบรรยาย
๓. ต้องส่งรายงานการให้บริการรักษาผู้ป่วยด้วยการฝังเข็ม คนละ ๑๐ ราย
๔. ต้องผ่านการศึกษาดูงานที่โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยการแพทย์แผนจีนเฉิงตู

เกณฑ์การประเมินผลผู้เข้ารับการอบรม

๑. สอบครั้งที่ ๑ ระบบเส้นลมปราณ และจุดฝังเข็ม (ข้อเขียนและปฏิบัติ)
 ๒. สอบครั้งที่ ๒ ทฤษฎีการแพทย์แผนจีน (ข้อเขียนและปฏิบัติ)
 ๓. สอบครั้งที่ ๓ ภาคปฏิบัติการฝังเข็ม
- คะแนนสอบต้องได้ร้อยละ ๖๐ ขึ้นไปในการสอบแต่ละครั้ง (ทฤษฎี/ปฏิบัติ) จึงถือว่าผ่าน

งบประมาณ

จากเงินค่าลงทะเบียน

- ผู้อบรมภาครัฐ	๓๑ คน x ๕๐,๐๐๐	=	๑,๕๕๐,๐๐๐	บาท
- ผู้อบรมภาคเอกชน	๗ คน x ๕๕,๐๐๐	=	๓๘๕,๐๐๐	บาท
	รวม	=	๑,๙๓๕,๐๐๐	บาท

- ค่าลงทะเบียนจัดเก็บและเบิกจ่ายผ่านมูลนิธิโรงพยาบาลการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ผสมผสาน

หมายเหตุ - ผู้เข้ารับการอบรมเมื่อได้รับอนุมัติจากผู้บังคับบัญชา สามารถเบิกค่าลงทะเบียน ค่าเบี้ยเลี้ยง ที่พัก และค่าใช้จ่ายต่างๆ ในการเข้ารับการอบรมภายในประเทศจากต้นสังกัด ตามระเบียบกระทรวงการคลัง

เกณฑ์การประเมินผลผู้เข้าอบรม

๑. การสอบภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ
๒. ประเมินผลหลังจากจบการฝึกอบรมและหลังการฝึกอบรม ๖ เดือน

เนื้อหาหลักสูตร

๑. การอ่านพินอิน
๒. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการฝังเข็ม
๓. บทนำทฤษฎีเส้นลมปราณและจุดฝังเข็ม (1), (2)
๔. เส้นลมปราณและจุดฝังเข็มที่ใช้บ่อย ประกอบด้วย LU(11), LI(20), ST(45), SP(21), BL(67), SI(19), HT(9), KI(27), PC(9), RN(24), DU(28), GB(44), LR(14), SJ(23), GB (44)
๕. เส้นลมปราณและจุดฝังเข็มพิเศษ
๖. ทฤษฎี ประกอบด้วย ทฤษฎีอิน-หยาง, ทฤษฎีปี่ญจธาตุ (๑), (๒) ทฤษฎีอวัยวะภายใน (๑) (๒) (๓) (๔) ทฤษฎีเกี่ยวกับการฝังเข็ม
๗. สารสำคัญ ชี เลือด จินเย่ (๑) (๒)
๘. สาเหตุการเกิดโรคและกลไกการดำเนินโรค (๑) (๒) (๓) (๔)
๙. การตรวจวินิจฉัยโรค (๑) (๒) (๓) (๔)
๑๐. การวิเคราะห์กลุ่มอาการ ประกอบด้วย การวิเคราะห์กลุ่มอาการโรคออกเป็น ๘ หมวด (๑) (๒) การวิเคราะห์กลุ่มอาการจากชี เลือด จินเย่ (๑) (๒) การวิเคราะห์กลุ่มอาการตามอวัยวะภายใน (๑) (๒) (๓) (๔) การวิเคราะห์กลุ่มอาการแบบอื่นๆ
๑๑. หลักการป้องกันและรักษาโรค
๑๒. วิธีการฝังเข็มและเทคนิคการกระตุ้นเข็ม
๑๓. ข้อควรระวังและการแก้ไขความผิดปกติจากการฝังเข็ม
๑๔. การใช้เข็มในรูปแบบอื่นๆ
๑๕. การรมโกฐ
๑๖. การครอบแก้ว
๑๗. การใช้เข็มคีรชะ
๑๘. การใช้เข็มหู
๑๙. บทนำการรักษาโรคด้วยการฝังเข็ม ประกอบด้วย การรักษาโรคต่างๆด้วยการฝังเข็ม (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) (๙) (๑๐) (๑๑) (๑๒) (๑๓) (๑๔) (๑๕) (๑๖) (๑๗) (๑๘) (๑๙) (๒๐) (๒๑) (๒๒) (๒๓) (๒๔) (๒๕) (๒๖) (๒๗) (๒๘)
๒๐. ประสบการณ์การวิจัยและการรักษาผู้ป่วยด้านการฝังเข็ม วิทยากร คือ
 ๑. นายแพทย์วิรัตน์ เตชะอาภรณ์กุล
 ๒. นายแพทย์กิตติศักดิ์ เก่งสกุล
 ๓. นายแพทย์สมนึก ศิริพานทอง
 ๔. นายแพทย์กิตติ องค์กรุณารักษ์
 ๕. นายแพทย์วิชัย ศุภนรานนท์
 ๖. นายแพทย์สุทัศน์ ภัทรวรธรรม
๒๑. เทคนิคการฝังเข็มแบบอาจารย์ถงจิงฉาง
๒๒. การฝังเข็มรักษาโรคทางระบบประสาท

การศึกษาดูงานและการฝึกภาคปฏิบัติ

ในการอบรมหลักสูตรแพทย์ฝังเข็ม (๓ เดือน) นั้น นอกจากผู้เข้าอบรมจะต้องศึกษาในทางทฤษฎีแล้ว ยังต้องศึกษาดูงานและฝึกภาคปฏิบัติภายในประเทศ และศึกษาดูงาน ณ มหาวิทยาลัยการแพทย์แผนจีนเฉิงตู ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนด้วย โดยการศึกษาดูงานและการฝึกภาคปฏิบัติ จะแบ่งผู้เข้าอบรมเป็น ๔ กลุ่ม

ซึ่งแต่ละกลุ่มจะมีแพทย์ที่เลี้ยงคอยดูแลให้คำปรึกษาและสอนเสริมไปพร้อมกับวิทยากรหลัก โดยมีขั้นตอนและรายละเอียดหลัก ดังนี้

๑. การศึกษาดูงาน แบ่งเป็นการศึกษาดูงานภายในประเทศ และการศึกษาดูงานในต่างประเทศ

๑.๑ การศึกษาดูงานภายในประเทศ

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ผู้อบรมได้รับความรู้ แนวคิด และแนวทางในการศึกษาโรคต่างๆ ด้วยการฟังเข็ม

ประเด็นการศึกษาดูงาน

- การศึกษาดูงานคลินิกฝังเข็มในการรักษา
- การศึกษาดูงานคลินิกฝังเข็มในการป้องกันโรค
- การศึกษาดูงานคลินิกฝังเข็มในการฟื้นฟูสภาพ
- การศึกษาดูงานคลินิกฝังเข็มเพื่อการศึกษาค้นคว้าวิจัย

ระยะเวลาในการศึกษาดูงาน

ศึกษาดูงานด้านการฝังเข็มในหน่วยงาน/สถานพยาบาลของรัฐและเอกชน ๔ แห่ง โดยจะแบ่งผู้เข้ารับการอบรมหมุนเวียนไปดูงาน ดังนี้

- ศูนย์สิรินธรเพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์แห่งชาติ
- คณะเวชศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดล
- กรมแพทย์ทหารบก กระทรวงกลาโหม
- โรงพยาบาลพระนั่งเกล้า จังหวัดนนทบุรี
- คลินิกหัวเฉียวไทย-จีน แพทย์แผนไทย

ขั้นตอนการศึกษาดูงาน

ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

- ฟังการบรรยายสรุปโดยวิทยากรของแต่ละหน่วยงาน
- การศึกษาดูงานในแผนกของฝังเข็มและแผนกอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- แลกเปลี่ยนเรียนรู้และซักถามข้อสงสัยกับวิทยากร

การศึกษาดูงานในต่างประเทศ

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ผู้เข้าอบรมได้รับการถ่ายทอดความรู้อย่างกว้างขวางจากผู้เชี่ยวชาญ ดูตัวอย่างและแนวทางการทำงาน ตลอดจนการศึกษารายละเอียดและการค้นคว้าวิจัยด้วยตัวเอง

ประเด็นการศึกษาดูงาน

- การศึกษาดูงานด้านการบริการและการให้บริการของโรงพยาบาล (intergrated hospital)
- การศึกษาดูงานด้านคลินิกฝังเข็ม

ระยะเวลาในการศึกษาดูงาน

ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะได้ไปศึกษาดูงานด้านการฝังเข็ม ณ ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน สัปดาห์สุดท้ายของหลักสูตรการอบรม ระยะเวลา ๓ วัน (๑๘ ชั่วโมง)

สถานที่ศึกษาดูงาน

ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะได้ไปศึกษาดูงานด้านการฝังเข็ม ณ โรงพยาบาลสังกัดมหาวิทยาลัยการแพทย์แผนจีนเฉิงตู ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

ขั้นตอนการศึกษาดูงาน

ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

- ศึกษาดูงานด้านการบริหารจัดการและการบริการในโรงพยาบาล
- ศึกษาดูงานด้านการบริหารจัดการและการบริการในแผนกฝังเข็ม
- เยี่ยมชมผลิตภัณฑ์ด้านการแพทย์แผนจีน
- ฟังการบรรยายพิเศษ/ศึกษาดูงานในแผนกวิจัย
- รับประกาศนียบัตรการอบรมหลักสูตรแพทย์ฝังเข็ม (๓ เดือน)

วิธีการฝึกภาคปฏิบัติ

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ผู้เข้าอบรมได้นำความรู้ภาคทฤษฎี หลักการต่าง ๆ ไปฝึกปฏิบัติให้เกิดทักษะและแนวทางการปฏิบัติการฝังเข็มที่ถูกต้อง ตลอดจนการให้การรักษาผู้ป่วย

ประเด็นการฝึกภาคปฏิบัติ

ผู้เข้าอบรมแต่ละคนจะต้องตรวจวินิจฉัย ให้การรักษาผู้ป่วยและต้องส่งรายงานอย่างน้อย ๑๐ ราย

- การตรวจวินิจฉัยโรค
- การตรวจร่างกายแบบการแพทย์แผนจีน
- การเขียนแจ้ง
- หลักการรักษาและจุดที่ใช้ฝังเข็ม

ระยะเวลาในการฝึกปฏิบัติ

ผู้เข้ารับการอบรมจะต้องเข้ารับการฝึกภาคปฏิบัติด้านการฝังเข็มในหน่วยงาน/สถานพยาบาลของรัฐที่เป็นแหล่งฝึกปฏิบัติ จำนวน ๙ ครั้ง ระยะเวลา ๓๐ ชั่วโมง

สถานที่ฝึกปฏิบัติ

ผู้เข้ารับการอบรมจะต้องเข้ารับการฝึกภาคปฏิบัติด้านการฝังเข็มในหน่วยงาน/สถานพยาบาลของรัฐที่เป็นแหล่งฝึกปฏิบัติ จำนวน ๖ แห่ง ดังนี้

- โรงพยาบาลเมตตาประชารักษ์ จังหวัดนครปฐม
- โรงพยาบาลเสาไห้ จังหวัดสระบุรี
- โรงพยาบาลบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา
- โรงพยาบาลบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา
- โรงพยาบาลราชพิพัฒน์ กรุงเทพมหานคร
- โรงพยาบาลบางปลาหมอ จังหวัดสุพรรณบุรี

ขั้นตอนการฝึกภาคปฏิบัติ

ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้ แบ่งกลุ่มผู้เข้าอบรมออกเป็น ๔ กลุ่ม

- แต่ละกลุ่มจะมีวิทยากรพี่เลี้ยงประจำกลุ่มซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิหรือแพทย์ประจำคลินิกฝังเข็มของแหล่งฝึกเป็นผู้ให้คำแนะนำในการรักษาผู้ป่วย จำนวน ๑-๒ คน/ กลุ่ม โดยมีวิทยากรหลัก คือ อาจารย์ประจำหลักสูตรจากประเทศจีนเป็นผู้ควบคุมการฝึกปฏิบัติ

- ผู้เข้าอบรมแต่ละคนจะต้องตรวจวินิจฉัยและให้การรักษาผู้ป่วยอย่างน้อย ๑๐ ราย และบันทึกผลการรักษาตามแบบฟอร์มรายงานการฝึกภาคปฏิบัติ โดยเริ่มจากการสอบถามอาการเจ็บป่วยปัจจุบัน ประวัติการเจ็บป่วยในอดีต การตรวจร่างกายต่างแบบการแพทย์แผนจีน ผลการวินิจฉัย การเขียนแจ้ง หลักการรักษาและจุดที่ใช้ฝังเข็ม

- ส่งแบบฟอร์มรายงานผลการฝึกภาคปฏิบัติให้อาจารย์ผู้สอนเป็นผู้ประเมิน

วิทยากรการอบรม ประกอบด้วย

๑. ผศ.ดร.นพ. ธวัชชัย	กมลธรรม
๒. นายแพทย์พรเทพ	ศิริวารังสรรค์
๓. นายแพทย์ธวัช	บูรณถาวรสม
๔. Prof. Zhu	YiHui
๕. นายแพทย์สมคิด	ปิยะมาน
๖. พันเอกทักษิณ	เจียมทอง
๗. นายแพทย์วิรัตน์	เตชะอาภรณ์กุล
๘. นายแพทย์วิชัย	ศุภนรานนท์
๙. อาจารย์ธเนตร	บัวแย้ม
๑๐. นายแพทย์ศิริยศ	วนิชชานนท์
๑๑. นายแพทย์สุทัศน์	ภัทรวรรณธรรม
๑๒. แพทย์หญิงสุชาดา	อโณทยานนท์
๑๓. นายแพทย์กิตติศักดิ์	เก่งสกุล
๑๔. นายแพทย์โสภณ	เอี่ยมศิรินุกูล
๑๕. ศาสตราจารย์แพทย์จีน เหยียน ลี	
๑๖. แพทย์จีนมานพ	เลิศสุทธิรักษ์
๑๗. นายแพทย์โกสินทร์	ตรีรัตน์วีรพงษ์
๑๘. แพทย์จีนโสรัจ	นิโรธสมบัติ
๑๙. นายแพทย์กิตติ	องค์คุณารักษ์

วิทยากรในการศึกษาดูงานประกอบด้วย

๑. นายแพทย์วิชัย	ศุภนรานนท์
๒. นายแพทย์วิรัตน์	เตชะอาภรณ์กุล
๓. พันเอกทักษิณ	เจียมทอง
๔. นายแพทย์สมคิด	ปิยะมาน

วิทยากรในการฝึกภาคปฏิบัติ ประกอบด้วย

๑. นายแพทย์ธวัช	บูรณถาวรสม
๒. นายแพทย์สมคิด	ปิยะมาน
๓. พันเอกทักษิณ	เจียมทอง
๔. นายแพทย์สุทัศน์	ภัทรวรรณธรรม
๕. นายแพทย์ศิริยศ	วนิชชานนท์
๖. นายแพทย์รุ่งวิทย์	เหราปัตย์
๗. แพทย์หญิงสุชาดา	อโณทยานนท์
๘. นายแพทย์สามารถ	เกตอร่าม
๙. แพทย์หญิงอุษา	ศิริบุญฤทธิ์
๑๐. นายแพทย์กิตติ	องค์คุณารักษ์
๑๑. นายแพทย์มนะชัย	อิงสุรารักษ์
๑๒. แพทย์จีนพรพรรณ	ลิมพิพัฒน์ชัย
๑๓. แพทย์หญิงมยุรี	พิทักษ์ศิลป์
๑๔. แพทย์หญิงธันนัต	ศุภศิริ

๑๕. แพทย์จีนโสร้ง	นิโรธสมบัติ
๑๖. แพทย์หญิงแก้วใจ	ทิพย์รัตน์สุนทร
๑๗. นายแพทย์ภูริทัต	แสงทองพานิชกุล
๑๘. นายแพทย์โสภณ	เอี่ยมศิรินุกูล

ล่ามแปลภาษา

แพทย์จีนกฐญา	ปิ่นถาวร

ปฐมนิเทศ

๑. นายแพทย์ธวัช	บูรณถาวรสม
๒. นายแพทย์สมคิด	ปิยะมาน
๓. นายแพทย์วิศรุต	เจริญพันธ์
๔. แพทย์หญิงกานต์รวี	กมลรัตน์วิบูล

ผู้เข้าอบรมจำนวน ๓๘ คน ดังนี้

๑. แพทย์หญิงกนกวรรณ	เตชะกุลวิโรจน์
๒. นายแพทย์จตุพันธ์	ก้อนสัมฤทธิ์
๓. แพทย์หญิงจริญญา	สุทธิตันตยาภรณ์
๔. นายแพทย์จักรพงษ์	แก้วบุญเรือง
๕. แพทย์หญิงฉัตรชนก	รุ่งรัตน์มณีมาศ
๖. แพทย์หญิงชนมรัตน์	กาญจนาบัตร์
๗. นายแพทย์ชานนท์	สมเจตนาภรณ์
๘. แพทย์หญิงชุติมา	ชุนหะวิจิตร
๙. แพทย์หญิงชุลีกร	วรยิ่งยง
๑๐. นายแพทย์ไชยา	อุบัติศฤงค์
๑๑. แพทย์หญิงณัฐา	พลับพลา
๑๒. แพทย์หญิงณัฐธันภัทร์	เวชการณ
๑๓. นายแพทย์ธนะวัฒน์	วงศ์ฝัน
๑๔. นายแพทย์ธนาลักษณ์	ลิ้มศิริลักษณ์
๑๕. นายแพทย์นพดล	บุญเฉลย
๑๖. นายแพทย์นรุตม์	อภิชาติอำมฤต
๑๗. นายแพทย์นิจพงษ์	ชัยนาม
๑๘. แพทย์หญิงเป็ญจมาศ	สลิลปราโมทย์
๑๙. นายแพทย์พรรคช	โนนจ้อย
๒๐. นายแพทย์พอใจ	เศรษฐก่าเนิด
๒๑. นายแพทย์ยศกร	เนตรแสงทิพย์
๒๒. แพทย์หญิงรรินธร	ธัญญานูวัตติ
๒๓. แพทย์หญิงรุจิรา	พันธุ์วิทยากุล
๒๔. แพทย์หญิงวารภรณ์	ศิวะพรพันธ์
๒๕. นายแพทย์วัสสุ	ปิยะศิริศิลป์
๒๖. ร้อยเอกหญิงวันวิสา	ปริญญานภาพ
๒๗. นายแพทย์วิชณู	ภัทรพฤกษา
๒๘. พันตำรวจโทศักดิ์ดา	ชาญวณิชยชัย

๒๙. นายแพทย์สังเกตุ	เผ่ากันทะ
๓๐. นายแพทย์สิทธิ	ภาคไพบูลย์
๓๑. แพทย์หญิงสิรินทิพย์	สิตานนท์
๓๒. แพทย์หญิงสุบงกช	คือประโคน
๓๓. แพทย์หญิงแสงโสม	สินะวัฒน์
๓๔. นายแพทย์อดิศักดิ์	สุทธการ
๓๕. นายแพทย์อนุชิต	สงสม
๓๖. นายแพทย์อภิรัตน์	อนุสรารณ
๓๗. แพทย์หญิงอรสา	พุ่มโสม
๓๘. นายแพทย์เอกภาพ	ไพบูลย์ยิ่ง

๙. ผลการดำเนินงาน

อธิบดีเห็นชอบอนุมัติให้ดำเนินโครงการอบรมหลักสูตรแพทย์ฝังเข็ม (๓ เดือน) รุ่นที่ ๓๐ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ ตามหนังสือที่ สธ ๐๕๐๕.๐๓/๑๑๕๑ ลงวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๕๗ สถาบันการแพทย์ไทย-จีน ได้กำหนดให้มีการอบรมแพทย์ฝังเข็ม รุ่นที่ ๓๐ โครงการอบรมหลักสูตรแพทย์ฝังเข็ม (๓ เดือน) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ ใช้ระยะเวลาอบรม ๓ เดือน เริ่มอบรมตั้งแต่วันที่ ๘ มิถุนายน ถึงวันที่ ๑๑ กันยายน ณ ห้องสมุดอาคาร ๒ ชั้น ๗ ตึกกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก โดยผู้เข้าอบรมจำนวน ๓๘ คน ได้มีการฝึกภาคปฏิบัติในโรงพยาบาลต่างๆ ทั้งในกรุงเทพฯ ปริมาณและต่างจังหวัดจำนวน ๑๔ ครั้ง โดยอยู่ในความควบคุมของวิทยากรที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญด้านการฝังเข็ม โดยหลังการอบรมมีการประเมินโดยการสอบภาคปฏิบัติมีผู้ผ่านการอบรมจำนวน ๓๘ คน ผลการประเมินความพึงพอใจ ผู้เข้าอบรมมีความพึงพอใจร้อยละ ๘๓.๒๑ โดยแบ่งเป็น ก่อนการอบรมร้อยละ ๘๘.๙๒ หลังการอบรมร้อยละ ๘๔.๒๔ ด้านกระบวนการและขั้นตอนการให้บริการร้อยละ ๘๔ ด้านวิทยากรร้อยละ ๙๐.๕๒ ด้านเอกสารและตำราประกอบการเรียนร้อยละ ๘๐.๔ ด้านคุณภาพการให้บริการร้อยละ ๘๑.๔๖ ด้านการนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมไปปฏิบัติได้ตามมาตรฐาน/ประโยชน์ร้อยละ ๘๖.๓๑

๑๐. ปัญหา อุปสรรค และเงื่อนไขความสำเร็จ

๑. สถานที่ในการอบรมคับแคบ
๒. การสื่อสารกับอาจารย์เป็นไปด้วยความลำบาก การเรียนการสอนของไทยและจีนต่างกันบ้าง ภาษาไทยและภาษาจีนก็มีที่มาต่างกัน คำบางคำของภาษาจีนก็ยากที่จะอธิบายเป็นภาษาไทยเพราะแตกต่างกันที่วัฒนธรรม

๑๑. ข้อเสนอแนะ

๑. ควรจัดสถานที่และอุปกรณ์ให้เตรียมพร้อมมากขึ้น
๒. อยากให้เป็นอาจารย์สอนคนเดียวตลอดหลักสูตร
๓. ควรแบ่งจุดของเส้นลมปราณน้อยกว่านี้ เช่น แบ่งเป็นสอบ ๖ เส้นแรกก่อนและ ๖ เส้นหลังต่อมา
๔. ภาพรวมดีมาก แต่คิดว่าถ้าอาจารย์สอนเรื่องจุดด้วยน่าจะได้ประเด็นเพิ่มเติมที่น่าสนใจอีก

ภาพกิจกรรม

งานมหกรรมฝึกหัด ครั้งที่ 5
กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ไทยและต่างประเทศ
กระทรวงสาธารณสุข
ร่วมกับ
โรงพยาบาลราชวิถีผ่านศึกษาแพทย์
วันที่ 20.25 และ 31 สิงหาคม 2558
เวลา 08.00-14.00 น. ณ ห้องประชุม ท.ตาวัด

**โครงการจัดนิทรรศการการแพทย์แผนจีนในงานมหกรรมสมุนไพรแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในโอกาสฉลองพระชนมายุ ๕ รอบ
๒ เมษายน ๒๕๕๘**

๑. ยุทธศาสตร์กรม Service hub

๒. รหัสโครงการ

๓. แผนปฏิบัติราชการ

ในแผนปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘

นอกแผนปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘

๔. หน่วยงานที่รับผิดชอบ สถาบันการแพทย์ไทย-จีน

๕. งบประมาณที่ได้รับจัดสรร หมาดงبودหนุน ๑๒๐,๐๐๐.๐๐ บาท

แหล่งที่มาของงบประมาณ งบกลางกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

๖. หลักการและเหตุผล

กระทรวงสาธารณสุข อนุมัติโครงการมหกรรมสมุนไพรแห่งชาติ โดยมีวัตถุประสงค์ เฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในโอกาสฉลองพระชนมายุ ๕ รอบ ๒ เมษายน ๒๕๕๘ เพื่อเป็นเวทีในการพัฒนาองค์ความรู้ เป็นเวทีในการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์ระดับชาติและพื้นที่ เป็นเวทีในการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านสุขภาพ ผู้ประกอบการและประชาชน และเป็นเวทีสนับสนุนการขับเคลื่อนเชิงวัฒนธรรมภูมิปัญญาไทย สุขภาพวิถีไทย

การจัดงานมหกรรมสมุนไพรแห่งชาติ ได้พัฒนารูปแบบและวิธีการจัดการอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งหมด ๑๑ ครั้ง ได้ก่อให้เกิดผลลัพธ์ต่อการพัฒนาการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้าน และการแพทย์ทางเลือก เช่น การเกิดแผนยุทธศาสตร์ชาติการพัฒนาภูมิปัญญาไทย สุขภาพวิถีไทย (พ.ศ. ๒๕๕๐ – ๒๕๕๔) และแผนยุทธศาสตร์ชาติ การพัฒนาภูมิปัญญาไทย สุขภาพวิถีไทย ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๕๙) การเกิดหมวดภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพแห่งชาติในธรรมนูญว่าด้วยระบบสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ การจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อนำเข้าสู่สมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ ๒ การพัฒนาคุณภาพทางด้านวิชาการ โดยมีการนำเสนอผลงานวิจัยและชุดประสบการณ์ปีละ ๘๕ เรื่องต่อปี มีการพัฒนาคุณภาพงานวิจัยและนักวิจัยเชิงระบบ เกิดการนำความรู้ไปใช้ในการดูแลสุขภาพของตนเอง ครอบครัว มีองค์กรร่วมจัดงาน ๑๘ องค์กร และองค์กรภาคเครือข่ายจากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน มากกว่า ๑๐๐ องค์กร มีประชาชนร่วมงานกว่า ๒๕๐,๐๐๐ คน มีผู้เข้าร่วมประชุมวิชาการจำนวนกว่า ๒,๕๐๐ กว่าคน ผู้เข้าร่วมอบรมเพื่อการดูแลสุขภาพตนเองและครอบครัว ประมาณ ๓,๐๐๐ คน ในแต่ละปี

เพื่อให้การดำเนินงานจัดนิทรรศการการให้บริการด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกของกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกดำเนินการได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ จึงได้จัดทำโครงการจัดนิทรรศการการแพทย์แผนจีน ครั้งที่ ๑๒ ขึ้น โดยมีรายละเอียดการจัดนิทรรศการได้แก่ การให้บริการตรวจรักษาด้านการแพทย์แผนจีน การแสดงผลงานวิชาการด้านการแพทย์แผนจีน และให้คำปรึกษาด้านการแพทย์แผนจีน

๗. วัตถุประสงค์

๗.๑ เพื่อเผยแพร่ความรู้ด้านการแพทย์แผนจีน ให้แก่ประชาชนและนักวิชาการที่สนใจนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการพึ่งตนเองด้านสุขภาพ และเป็นอีกทางเลือกหนึ่งสำหรับประชาชนในการรับบริการทางการแพทย์

๗.๒ เพื่อให้คำแนะนำปรึกษาด้านสุขภาพ และให้บริการตรวจวินิจฉัยและรักษาโรคด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีน

๘. เป้าหมาย

๘.๑ ให้คำแนะนำปรึกษาด้านสุขภาพและให้บริการตรวจวินิจฉัย และรักษาโรคด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีนอย่างน้อย ๑๐๐ คนต่อวัน

๘.๒ ความพึงพอใจของผู้รับบริการพึงเข็มไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๘๕

๙. ผลการดำเนินงาน

๙.๑ อธิบดีลงนาม อนุมัติโครงการจัดนิทรรศการการแพทย์แผนจีนในงานมหกรรมสมุนไพรแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในโอกาสฉลองพระชนมายุ ๕ รอบ ๒ เมษายน ๒๕๕๘ ในวันที่ ๒ - ๖ กันยายน ๒๕๕๘ ณ ศูนย์แสดงสินค้าและการประชุมอิมแพ็ค เมืองทองธานี ตามบันทึกข้อความที่ สธ ๐๕๐๕.๐๒/๓๙๑ ลงวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๕๘

๙.๒ จัดนิทรรศการการแพทย์แผนจีน ในงานมหกรรมสมุนไพรแห่งชาติฯ เพื่อให้ความรู้กับประชาชนและนักวิชาการที่สนใจ พร้อมทั้งให้คำแนะนำปรึกษาด้านสุขภาพและให้บริการตรวจวินิจฉัยรักษาโรคด้วยศาสตร์การแพทย์แผนจีน ได้แก่ การฝังเข็ม การนวดทุยหนา และอายุรกรรม (การฉีดยา) ร่วมกับคลินิกหัตถ์เขียว ไทย-จีน แพทย์แผนไทย มีผู้สนใจเข้าร่วมชมนิทรรศการฯ มากกว่า ๑,๐๐๐ คน และรับบริการด้านการแพทย์แผนจีนจำนวน ๖๘๐ คน ผลการประเมินระดับความพึงพอใจจากผู้รับบริการ โดยมีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน ๖๒๐ ราย ได้เฉลี่ยร้อยละ ๘๙.๖๗

ภาพกิจกรรม

โครงการศึกษาข้อมูลสมุนไพรไทย-จีน ที่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจ

๑. ยุทธศาสตร์กรม Academic hub

๒. รหัสโครงการ

๓. แผนปฏิบัติราชการ

ในแผนปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘

นอกแผนปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘

๔. หน่วยงานที่รับผิดชอบ สถาบันการแพทย์ไทย-จีน

๕. งบประมาณที่ได้รับจัดสรร หมวดงบประมาณ ๙๐,๐๐๐.๐๐ บาท

แหล่งที่มาของงบประมาณ กองทุนภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย

๖. หลักการและเหตุผล

การแพทย์แผนจีนได้เข้ามามีบทบาทร่วมกับการแพทย์แผนปัจจุบันและการแพทย์แผนไทยในการดูแลสุขภาพของคนไทยมากกว่า ๒๐๐ ปี กระทรวงสาธารณสุขมีนโยบายในการพัฒนาการแพทย์ทางเลือกสาขาต่าง ๆ ที่จะนำมาใช้ในระบบสาธารณสุขของประเทศ โดยปัจจุบันการแพทย์แผนจีนเป็นสาขาหนึ่งของการประกอบโรคศิลปะ ขณะเดียวกันรัฐบาลได้มีการส่งเสริมการแพทย์แผนไทยอย่างจริงจังเป็นเวลากว่าสิบปี จนปัจจุบันมีแพทย์แผนไทยได้รับการบรรจุเข้าทำงานในหน่วยงานภาครัฐถึงระดับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก เป็นหน่วยงานหลักของกระทรวงสาธารณสุข ในการพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกในประเทศไทยให้ได้มาตรฐานสากล โดยพัฒนามาตรฐานวิชาชีพ มาตรฐานบริการ ฐานข้อมูล และเครือข่ายการแพทย์ ตลอดจนการผสมผสานเข้าสู่ระบบสุขภาพไทย ปัจจุบันประเทศไทยมีการสั่งการรักษาด้วยสมุนไพรตำรับมากขึ้นเรื่อย ๆ โดยแพทย์แผนไทย แพทย์แผนจีน แพทย์แผนปัจจุบันที่มีความรู้เรื่องสมุนไพร และหมอพื้นบ้าน ขณะเดียวกัน สมุนไพรจำนวนมากต้องนำเข้าจากต่างประเทศโดยเฉพาะสาธารณรัฐประชาชนจีนซึ่งที่ประเทศไทยมีสมุนไพรที่เป็นชนิดเดียวกับประเทศผู้ส่งออกจำนวนมาก จากการศึกษาที่ผ่านมาพบว่ามีสมุนไพรจีนหลายตัวที่ปลูกได้ดีในประเทศไทย โดยมีสารสำคัญที่ใกล้เคียงหรือมากกว่าในประเทศจีน แต่ประเทศไทยยังไม่มีข้อมูลชนิดสมุนไพรที่สามารถใช้ทดแทนสมุนไพรจีนที่มีการนำเข้าและสมุนไพรที่มีการส่งออกไปยังสาธารณรัฐประชาชนจีน ความสามารถในการเพาะปลูกและแปรรูปของวงการอุตสาหกรรมยาสมุนไพร

สถาบันการแพทย์ไทย-จีน จึงได้จัดทำโครงการศึกษาข้อมูลเรื่องสมุนไพรที่มีการส่งออกและนำเข้า เพื่อระดมความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้อง ในการให้ข้อคิดเห็นและเสนอแนะถึงชนิดสมุนไพรที่มีศักยภาพในการเพาะปลูกเพื่อการส่งออกและลดการนำเข้าได้ อันเป็นการกระตุ้นให้เกิดอุตสาหกรรมการเพาะปลูก การแปรรูป การตลาดด้านสมุนไพรให้มีความเจริญก้าวหน้า เป็นการส่งเสริมศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศส่วนหนึ่ง

๗. วัตถุประสงค์

๗.๑ เพื่อศึกษาหาข้อมูลชนิดสมุนไพรไทยที่สามารถทดแทนสมุนไพรจีนได้

๗.๒ เพื่อศึกษาหาข้อมูลชนิดสมุนไพรที่มีปริมาณการใช้มาก

๗.๓ เพื่อศึกษาหาข้อมูลสถานการณ์การเพาะปลูก การแปรรูป สมุนไพรชนิดที่มีการส่งออกและนำเข้าในพื้นที่เป้าหมายในปัจจุบัน

๘. เป้าหมาย

แพทย์จีน แพทย์แผนไทย โรงพยาบาลแพทย์แผนจีน ผู้ประกอบการ ผู้ผลิตยา ผู้นำเข้าและส่งออกยา นักวิชาการกรมส่งเสริมการส่งออก นักวิชาการเกษตร เกษตรกรผู้ปลูกในพื้นที่

๙. ผลการดำเนินงาน

วางแผนการดำเนินงานและแต่งตั้งคณะทำงาน และประสานผู้เชี่ยวชาญจากมหาวิทยาลัยแพทย์จีน แพทย์แผนไทย โรงพยาบาลแพทย์แผนจีน ผู้นำเข้า สมุนไพร โรงงานผลิตยาสมุนไพร นักวิชาการเกษตรที่วิจัยด้านสมุนไพร และบริษัทส่งออกสมุนไพรในการให้ข้อมูล ดำเนินการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล หาข้อมูลเพิ่มเติมหาข้อสรุป และดำเนินการสรุปองค์ความรู้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญได้ต้นฉบับหนังสือเรื่องสมุนไพรไทย-จีน ที่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจ และจัดพิมพ์เพื่อเผยแพร่ครั้งแรก จำนวน ๑,๐๐๐ เล่ม

โครงการวิจัยและพัฒนาร่วมภายใต้ความร่วมมือทางวิทยาศาสตร์และวิชาการไทย-จีน
Clinical Training and Exchange on the Common Diseases Treatment Combining WM and
TCM Acupuncture (หมายเลข 21-RD-09)

ระหว่างวันที่ ๕-๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๘
ณ มหาวิทยาลัยการแพทย์แผนจีนเทียนจิน
สาธารณรัฐประชาชนจีน

๑. ยุทธศาสตร์กรม Academic hub

๒. รหัสโครงการ

๓. แผนปฏิบัติราชการ

- ในแผนปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘
 นอกแผนปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘

๔. หน่วยงานที่รับผิดชอบ สถาบันการแพทย์ไทย-จีน

๕. งบประมาณที่ได้รับจัดสรร

แหล่งที่มาของงบประมาณ กระทรวงการต่างประเทศ

๖. วัตถุประสงค์ในการไปปฏิบัติงานวิจัยในครั้งนี้

ประชุมคณะทำงาน ๒ ฝ่ายเพื่อพิจารณาเนื้อหา และรูปแบบที่จะจัดทำเป็นหนังสือเกี่ยวกับการแพทย์แผนจีนผสมผสานกับการแพทย์แผนปัจจุบันของแต่ละโรค

๗. ระยะเวลาการปฏิบัติงาน

๒ ปี (ตุลาคม ๒๕๕๗-กันยายน ๒๕๕๙)

๘. ผลการการศึกษาดูงาน

เข้าเยี่ยมและรับฟังคำบรรยายจากคุณ GAO xiumei รองอธิการบดี TUTCM โดยกล่าวต้อนรับและแนะนำทีมงานของทั้งสองฝ่าย

ภูมิศาสตร์และประชากร

เทียนจินอยู่ห่างจากปักกิ่ง ๑๒๐ กิโลเมตร (ราว ๒ ชั่วโมงโดยรถยนต์) ปกครองโดยเทศบาลนครเทียนจิน ซึ่งสถาปนาเป็นมหานครขึ้นตรงต่อรัฐบาลกลาง มีนายกเทศมนตรีนครเทียนจิน เป็นผู้บริหารสูงสุด มีฐานะเทียบเท่ากับผู้ว่าการมณฑล ทำให้เมืองหลวงของมณฑลเหอเป่ย์ต้องย้ายไปเป็นเมืองปาวต้ง ทางรัฐบาลมีนโยบายที่จะพัฒนามณฑลเหอเป่ย์ ปักกิ่ง และเทียนจินไปพร้อม ๆ กัน โดยเฉพาะด้านสิ่งแวดล้อม สมัยปลายราชวงศ์ชิง ประเทศจีนมีความอ่อนแอทำให้ถูกรุกรานจากประเทศล่าอาณานิคมต่างๆ เข้ามาเช่าหรือใช้พื้นที่ในเขตเมืองเทียนจิน ซึ่งยังคงเหลือหลักฐานจากสถาปัตยกรรมแบบต่าง ๆ เช่น อิตาเลียนหรือวิกตอเรียในเขต "อู๋ต้าต้า" ปัจจุบันเป็นร้านค้า ภัตตาคารและบริษัทต่าง ๆ เทียนจินมีประชากรตามทะเบียนบ้านประมาณ ๑๓ ล้านคน แต่ที่อยู่อาศัยจริงประมาณ ๒๐ ล้านคน โดยส่วนใหญ่อาศัยในเขตเมือง เทียนจินอยู่ใกล้กับปักกิ่งมาก ทำให้การพัฒนาและลงทุนในด้านการแพทย์แผนจีนต้องอาศัยกลยุทธ์ที่ต่างกันเพื่อดึงดูดผู้เรียนหลักสูตรปริญญาตรี (๕ ปี) ปริญญาตรี-โท (๗ ปี) ปริญญาโท (๓ ปี) และปริญญาเอก (๓ ปี)

ในปีนี้มีมีการปรับเปลี่ยนให้เรียนปริญญาตรี-โทเป็น ๘ ปี เมื่อสำเร็จการศึกษาจะได้ใบรับรองจบการศึกษาใบปริญญาบัตร ใบประกอบโรคศิลปะ และใบวุฒิบัตร สำหรับ internship/residency training

ปัจจุบันมีนักศึกษาทั้งสิ้นจำนวน ๑๒,๐๐๐ คน เป็นระดับปริญญาตรีจำนวน ๘,๐๐๐ คน ปริญญาโท-เอกจำนวน ๓,๐๐๐ คน และนักศึกษาต่างชาติจำนวน ๑,๐๐๐ คน มีอาจารย์จำนวน ๕,๔๐๐ คน ประจำที่มหาวิทยาลัยจำนวน ๙๐๐ คน โรงพยาบาลหมายเลข ๑ และ ๒ จำนวน ๓,๐๐๐ และ ๑,๕๐๐ คน ตามลำดับ โดยจัดการเรียนการสอนในสาขาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการแพทย์แผนจีน ได้แก่ การแพทย์แผนจีน (TCM) สมุนไพรจีน การพยาบาล การตลาด (เกี่ยวกับยาจีน) กายภาพบำบัด ภาษาจีนโบราณ และภาษาจีนสำหรับชาวต่างชาติ เปิดการเรียนการสอนให้แก่นักศึกษาต่างชาติเรื่อง TCM ฝังเข็ม เกสซ์กรรมแผนจีน ส่วนปริญญาโท-เอก เปิดการสอนTCM ฝังเข็ม และสมุนไพรจีน สี่ปีแรกเรียนที่มหาวิทยาลัย เริ่มเข้าศึกษาในชั้นคลินิกปี ๕ จนถึงปริญญาเอก มีโรงพยาบาลที่จัดการศึกษาร่วมกัน ๔ แห่ง ดังนี้

๑. โรงพยาบาลหมายเลข ๑ มี ๒ แห่ง คือ เขตเก่า จำนวน ๑,๘๐๐ เตียง แต่เนื่องจากมีผู้มารับบริการเกินกว่าที่จะรองรับได้ จึงขยายเพิ่มอีก ๑ แห่งที่เขตปิ่นหย่า จำนวน ๒,๒๐๐ เตียง

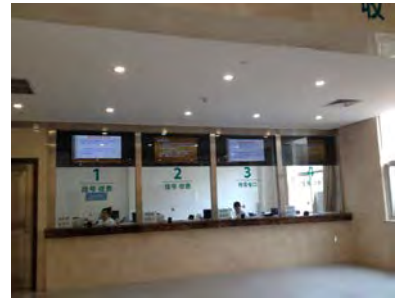
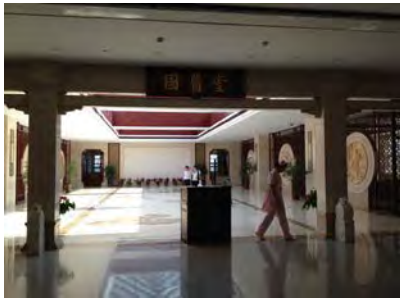
๒. โรงพยาบาลหมายเลข ๒ จากเดิม ๖๐๐ เตียง ขยายเพิ่มเป็น ๑,๒๐๐ เตียง

๓. คลินิกให้บริการผู้ป่วยนอก (OPD) ตั้งอยู่หลังมหาวิทยาลัย สำหรับให้อาจารย์ได้ออกตรวจให้บริการ

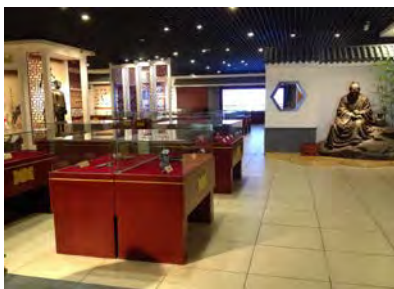
๔. โรงพยาบาล Binhai อยู่ใกล้ท่าเรือ ขนาดประมาณ ๕๐๐ เตียง ให้บริการด้านศัลยกรรมกระดูก และ เวชศาสตร์ฟื้นฟูแบบผสมผสานระหว่างแผนปัจจุบันและแผนจีน มหาวิทยาลัยกำลังเตรียมย้ายไปพื้นที่ใหม่ ซึ่งห่างจากที่เดิมประมาณ ๒๐ กิโลเมตรที่อำเภอจิ้งหย่า มีเนื้อที่ ๒,๓๐๐ ไร่ (ประมาณ ๑,๐๐๐ ไร่) มีรถไฟใต้ดินไปถึง โดยจะเปิดให้บริการแบบผสมผสานระหว่างแผนปัจจุบันและแผนจีนในเดือนกันยายน ๒๕๕๙ ฝังตรงข้ามเป็นโรงพยาบาลแผนปัจจุบัน โดยแพทย์แผนปัจจุบันจะให้การรักษา เช่น การผ่าตัด ส่วนแพทย์แผนจีนจะช่วยการปรับพื้นฐานสภาพร่างกายทำให้ผู้ป่วยฟื้นตัวโดยเร็วเนื่องจากแพทย์จีนสามารถสั่งการรักษาทั้งยาแผนปัจจุบันและแผนจีนได้ ในขณะที่แพทย์แผนปัจจุบันไม่สามารถสั่งยาจีนได้ จึงมีแพทย์แผนปัจจุบันหันมาเรียนแพทย์แผนจีนมากขึ้น รายละเอียดค่าเทอม คือ นักศึกษาปริญญาตรี ๕,๐๐๐ หยวน/คน/ปี (เพิ่มขึ้นจากเดิม ๕๐๐ หยวน) แต่ต้นทุนในการผลิตนักศึกษาเท่ากับ ๒๘,๐๐๐ หยวน/คน/ปี รัฐบาลจึงสนับสนุนการศึกษาในส่วนต่าง ๒๓,๐๐๐ หยวน/คน/ปี และสนับสนุนทุนการศึกษาแก่นักศึกษาต่างชาติอีกเป็นจำนวนมาก นักศึกษาที่มหาวิทยาลัยเทียนจินเป็นผู้ที่ผ่านการสอบคัดเลือกเพื่อเข้ามาเรียน โดยได้คะแนนระดับต้นๆ ของประเทศ ทำให้เรียนจบการศึกษาได้กว่าร้อยละ ๙๐ มีเพียงร้อยละ ๕-๖ ที่ถูกให้ออกจากการศึกษา บัณฑิตร้อยละ ๕๐ ศึกษาต่อปริญญาโท และร้อยละ ๑๐ ไปเป็นผู้แทนยาหรืออาชีพอื่น ๆ

ดูงานที่ Affiliated No ๑ Hospital of TUTCM เขตใหม่ ห่างจากมหาวิทยาลัยโดยทางรถยนต์ใช้เวลาประมาณ ๒๕ นาที เป็นโรงพยาบาลขนาด ๒,๒๐๐ เตียงที่ทันสมัย สะอาด มีทั้งบริการการแพทย์แผนปัจจุบันและแผนจีนทุกแผนก

เยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ประวัติของโรงพยาบาลและมหาวิทยาลัย เดิมโรงพยาบาลตั้งขึ้นในปี ค.ศ.๑๙๕๔ เป็นรูปแบบของคลินิกรักษาโรค ต่อมาปี ค.ศ. ๑๙๕๕ ได้รับทุนสนับสนุนจากรัฐบาลจัดตั้งเป็นโรงพยาบาลเต็มรูปแบบ และเปิดเป็นทางการในปี ค.ศ. ๑๙๕๘ พร้อมกับการจัดตั้งมหาวิทยาลัยโดยมี ศาสตราจารย์นายแพทย์ Lu Guanhu เป็นผู้ก่อตั้งและเป็นผู้อำนวยการคนแรกระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๕๔-๑๙๖๒ อาจารย์เป็นแพทย์จีนที่มีชื่อเสียงอันดับ ๑ ของเทียนจินและติดอันดับ ๑ ใน ๘ ของประเทศเป็นแพทย์ที่มีความรู้ความสามารถและมีคุณธรรม เสียสละไม่เปิดคลินิกส่วนตัวแต่ให้การรักษาประชาชนผู้ยากไร้ในโรงพยาบาล บัณฑิตแพทย์รุ่นแรกที่ได้ใบประกาศนียบัตรสำเร็จการศึกษาในปี ค.ศ. ๑๙๖๑ และรุ่นแรกที่ได้ปริญญาบัตรสำเร็จการศึกษาในปี ค.ศ. ๑๙๖๒

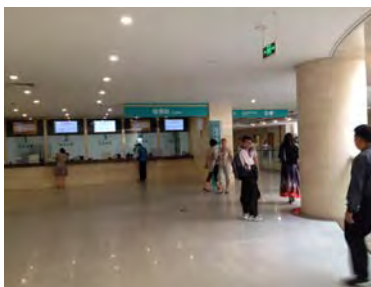
ในปี ค.ศ. ๑๙๗๐ เกิดแผ่นดินไหวรุนแรงทำให้โรงพยาบาลเสียหายจนต้องจัดทีมแพทย์พยาบาลไปดูแลผู้ป่วยที่บ้านและดำเนินการต่อมาจนถึง ค.ศ. ๑๙๙๙ ซึ่งได้สร้างโรงพยาบาลเพียงพอต่อการให้บริการผู้ป่วยแล้ว จึงปรับโครงการเยี่ยมบ้านเป็นบริการเชิงรุกสำหรับผู้ป่วยที่มาโรงพยาบาลไม่สะดวก โรงพยาบาลมีผู้อำนวยการรวม

แล้ว ๕ ท่าน โดยผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการนานที่สุดเกือบ ๒๐ ปี คือ ศาสตราจารย์นายแพทย์ Shi Xuemin ซึ่งเป็นแพทย์ฝังเข็มที่มีชื่อเสียงได้คิดวิธี “Xing Nao Kai Qiao” ซึ่งเป็นวิธีใหม่ในการรักษาผู้ป่วย stroke ที่ได้ผลช่วยเพิ่มอัตราการหายและลดอัตราการความพิการและจัดตั้ง stroke unit therapy ใช้การฝังเข็มร่วมกับยา anti cerebral thrombosis และ Danqi Piantan Capsule ในการป้องกันอัมพาตซ้ำในผู้ป่วย stroke นับเป็นศักราชใหม่ในการรักษาโรคหลอดเลือดสมอง นอกจากนี้ยังได้ประดิษฐ์เครื่องอุ่นเข็มไฟฟ้าต้นแบบด้วย คณะฯ ได้เยี่ยมชมส่วนต่างๆ ของโรงพยาบาล ได้แก่

๑. แผนกยาจีน มีบรรยากาศที่สงบ ตกแต่งแบบร้านยาจีนโบราณ มีการจัดแสดงเครื่องยาจีนที่หายาก เช่น ชะมดเข็ด ม้าน้ำ ถั่งเช่า เขากูย ตะพอบน้ำ หลงกู่ โสมคน เป็นต้น

๒. แผนก orthopedic และ rehabilitation มีเครื่อง osteoporosis unit

๓. แผนกฝังเข็มซึ่งแยกเป็นสองฝั่ง คือ ฝั่งสำหรับ VIP และ interventional radiology มีเนื้อที่กว้างขวาง สะอาด เป็นสัดส่วนชัดเจน มีห้องตรวจรักษาหลายห้อง แต่ละห้องตรวจมีห้องแยกเป็นสัดส่วนชัดเจน ภายในมีเตียง โต๊ะข้างเตียง และเครื่องกระตุ้นไฟฟ้าเก็บในลิ้นชักโต๊ะ หน้าห้องมีนาฬิกาจับเวลาติดไว้ทุกห้องทำให้สะดวกในการกำหนดเวลาถอดเข็ม

ผลการประชุมปรึกษาหารือเรื่องการจัดทำหนังสือ ผังเข็มร่วมรักษาโรคเล่ม ๒

สรุปรูปแบบหนังสือ ผังเข็มร่วมรักษาโรคเล่ม ๒

๑. เป็นหนังสือที่ประกอบด้วยส่วนหลัก ๆ ๓ ส่วน ได้แก่ แพทย์แผนปัจจุบัน (modern medicine) แพทย์แผนจีน และงานวิจัย
๒. พื้นฐานของหนังสือต้องครบถ้วน รายละเอียดสามารถนำไปใช้อ้างอิงได้เลยโดยไม่ต้องย้อนกลับไปอ่านต้นฉบับจากภาษาจีน
๓. เลือกงานวิจัยที่อยู่ในวารสารสำคัญและใช้กันอย่างแพร่หลายเท่านั้น ส่วนวิธีการรักษาที่โดดเด่นและได้ผลแต่ไม่ได้ใช้ทั่วไปที่อยู่ในวารสารชั้นนำ ให้ระบุไว้โดยไม่ต้องให้รายละเอียดมาก
๔. มีสรุปผลการรักษาไว้ตอนท้าย เน้นการรักษาทางคลินิก มีเอกสารอ้างอิงที่เป็นภาษาอังกฤษ (ถ้ามี)
๕. หนังสือเล่มนี้ ต้องจำหน่ายตามร้านขายหนังสือทั่วไป

ศึกษาดูงาน Tianjin Beichen Hospital of TCM

เป่ย์เฉิน อยู่ทางด้านทิศเหนือของเทียนจิน มีเนื้อที่ ๔๔๗ ตารางกิโลเมตร ประชากร ๖ แสนถึง ๑ ล้านคน เขตเป่ย์เฉินมีโรงพยาบาล ๓ แห่ง คือ ๑) โรงพยาบาลเป่ย์เฉิน ๒) โรงพยาบาลแพทย์แผนจีน และ ๓) โรงพยาบาลเด็ก ซึ่งปลายปี ๒๕๕๘ จะมีโรงพยาบาลระดับ 3A (ระดับยอดเยี่ยม) อีก ๑ แห่ง

โรงพยาบาลเป่ย์เฉิน เป็นโรงพยาบาลระดับ ๓A (ระดับยอดเยี่ยม) มีเนื้อที่ประมาณ ๓๖,๐๐๐ ตารางเมตร เป็นโรงพยาบาลที่มีชื่อเสียงด้านการแพทย์แผนจีน ให้การรักษาแบบบูรณาการระหว่างการแพทย์แผนปัจจุบันและแพทย์แผนจีน มีบุคลากรจำนวน ๗๓๐ คน ผู้ป่วยนอกเฉลี่ยจำนวน ๒,๐๐๐ คน/วัน มีผู้ป่วยในจำนวน ๕๐๐ เตียง ได้รับ

การสนับสนุนงบประมาณทั้งหมดจากสำนักสาธารณสุขเทียนจินประมาณ ๕๐ ล้านหยวน ผู้ป่วยส่วนใหญ่เป็นประกันสังคม มีเพียงส่วนหนึ่งต้องจ่ายเอง (ร้อยละ๑๕) ซึ่งโรงพยาบาลได้รับเงินจากบริษัทประกัน ๓๐๐ ล้านหยวน (ร้อยละ ๘๕) ปัจจุบันมีผู้รับบริการเพิ่มขึ้นปีละร้อยละ ๑๐

โรคที่พบบ่อย ได้แก่ เบาหวาน ความดันโลหิตสูง และมะเร็ง โรงพยาบาลมีชื่อเสียงในการรักษาโรคหัวใจสมองและกระดูก มีความโดดเด่นเรื่องการฝังเข็มในระดับประเทศ ทั้งเข็มศีรษะ เข็มหู ฝังเข็มตามระบบเส้นลมปราณ รวมถึงวิธีการรักษาทั้งสิ้น ๑๑ วิธี มีการจ่ายยาสมุนไพรร้อยละ ๓๐ ของยาที่มีทั้งหมดในโรงพยาบาล และมีแผนการใช้ยาสมุนไพรเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๕๐ โดยจ่ายยาให้เหมาะกับผู้ป่วยแต่ละคน มียาตำรับที่ใช้เฉพาะในโรงพยาบาลจำนวน ๓๐ ตำรับ

ยาจีนของโรงพยาบาลเป่ยเฉินมีการพัฒนาเป็น ๓ รูปแบบ คือ

๑) ผู้ป่วยนำเครื่องยากลับไปต้มเอง โดยเครื่องยาจะบรรจุในซองพลาสติกใสระบุชื่อสมุนไพร เพื่อให้ผู้ป่วยนำกลับไปต้มได้อย่างถูกวิธี

๒) โรงพยาบาลให้บริการต้มและบรรจุในซองยาพร้อมต้ม ใช้เวลารอยา ๑.๕-๒ ชั่วโมงหลังพบแพทย์

๓) ชนิดขงต้ม โดยในนครเทียนจินมีโรงงานอุตสาหกรรมที่สามารถสกัดตัวยาที่สำคัญจากสมุนไพรจีนในระดับมาตรฐาน FDA ของสหรัฐอเมริกา จะทำการสกัดตัวยาในรูปแบบบรรจุขวด เมื่อแพทย์สั่งยา ที่ห้องยาจะส่งข้อมูลชื่อยาตามใบสั่งยา เจ้าหน้าที่จะนำขวดตัวยาสมุนไพรสแกนบาร์โค้ดที่กันขวดเพื่อป้องกันการหยิบยาผิด แล้วครอบใส่เครื่องจ่ายยา เครื่องจะกรอกปริมาณยาแต่ละตัวตามใบสั่งยา เมื่อบรรจุครบแล้วจะปิดผนึกซอง รวมเวลารอยาประมาณ ๒๐ นาทีหลังพบแพทย์

ศึกษาดูงาน Tianyan Medical Education Group

เยี่ยมชมบริษัท Tell Yes Scientific Co.Ltd. เมืองเทียนจิน ซึ่งมีพนักงานจำนวน ๔๐๐ คน ร้อยละ ๒๕ อยู่ในหน่วยวิจัยและพัฒนา เนื่องจากบริษัทมีเป้าหมายในการผลิตอุปกรณ์สื่อการสอนสำหรับแพทย์แผนปัจจุบันและแพทย์แผนจีน โดยเฉพาะหุ่นจำลองทั้งชนิดพื้นฐานและหุ่นแบบเสมือนจริง (simulation) เพื่อตอบสนองลูกค้าทั้งในและต่างประเทศเป็นจำนวนมาก

ชมการสาธิตอุปกรณ์ที่ช่วยในการฝึกเจาะหลัง bronchoscope และ arthroscope ซึ่งมีลักษณะเป็น simulation test สามารถใช้ฝึกและสอนนักเรียน โดยระบุขั้นตอนที่ผู้ฝึกทำได้ว่าถูกต้องหรือไม่ อย่างไรก็ตามยังมีจุดอ่อนในส่วนของการฝึกด้าน attitude ความนุ่มนวล และท่าทางที่ถูกต้อง นอกจากนี้ยังได้ชมการจัดห้องสอบ OSCE (Objective Structured Clinical Examination) โดยใช้หุ่นจำลองที่ทางบริษัทผลิตจากโทรทัศน์วงจรปิด โดยมีห้องควบคุมอยู่ส่วนกลาง สามารถจัดสอบได้ประมาณ ๘ สถานีพร้อมๆกัน

สำหรับการเรียนการสอนแพทย์แผนจีน เยี่ยมชมหุ่นที่ใช้ในการฝึกหาจุดฝังเข็ม หุ่นฝึกการคลำชีพจรแบบต่างๆ หุ่นฝึกการใช้มือในการกระตุ้นเข็ม โดยมีจอภาพแสดงให้เห็นความลึกและความถี่ที่เป็นมาตรฐาน ผู้เรียนสามารถตรวจสอบการปฏิบัติของตนเองเปรียบเทียบกับมาตรฐานและปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น ฝึกการเรียนรู้สมุนไพรจีน โดยเมื่อเปิดลิ้นชักตู้ยาจะแสดงชนิดและสรรพคุณของสมุนไพรในจอคอมพิวเตอร์

เข้าเยี่ยมชมสถาบันวิจัยสมุนไพรของคณะเภสัชศาสตร์มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์เทียนจิน(Tianjin Key Laboratory of Traditional Chinese Medicine Pharmacology) เป็นสถาบันวิจัยที่มีชื่อเสียงระดับนานาชาติ สามารถทำการวิจัยเกี่ยวกับสมุนไพรที่เป็นยาทางแพทย์แผนจีนได้อย่างครบวงจร ตั้งแต่การวิเคราะห์ปริมาณสารสำคัญในสมุนไพร การสกัดสารออกฤทธิ์ ศึกษา pharmacokinetics, pharmacodynamics ของสารออกฤทธิ์ ค้นหายาใหม่ ศึกษาจนถึง phase III และ IV ศึกษาผลของสารออกฤทธิ์ในเซลล์และในสัตว์ทดลอง เช่น หนูแฮมสเตอร์ กระต่าย เป็นต้น โดยสามารถทดสอบแยกเฉพาะอวัยวะหรือทั้งตัว มีการผ่าตัดทำให้เกิดรอยโรคที่สมองหนู และดูผลของยาต่อการฟื้นตัว มีเครื่องมือที่ทันสมัย เช่น เครื่องตรวจ echo cardiogram ของหัวใจ สัตว์ทดลอง เครื่อง bone scan เพื่อวัดความหนาแน่นของกระดูกสัตว์ทดลอง เป็นต้น

สถาบัน ฯ สามารถทำการวิจัยและมีผลงานตีพิมพ์หลายสิบเรื่อง โดยมีทั้งนักศึกษาจีนและต่างชาติ ทำงานวิจัย เป็นสถาบันที่ร่วมกับคณะแพทย์แผนจีนในการทำวิจัยทางคลินิก ผลงานเด่น ๆ มีงานวิจัยที่ตีพิมพ์ในวารสารที่มีชื่อเสียงระดับนานาชาติ ได้แก่ การใช้ยาสมุนไพรในการรักษา Alzheimer's disease, Danhong Injction Attenuates Ischemic/Reperfusion-Induced Brain Damage which is associated with Nrf2 levels In vivo and in vitro สารสกัดจากสมุนไพรที่มีผลต่อการเพิ่มการไหลเวียนของหลอดเลือดสมอง หลอดเลือดหัวใจ เช่น Tanshi, Shenfu, Danshen, Duzhong, Buguzhi เป็นต้น

ดูงานหน่วยผลิตยาของมหาวิทยาลัย

มีกระบวนการตั้งแต่การผลิตน้ำบริสุทธิ์ ใช้หม้อต้มยาขนาดใหญ่หลายตัน ส่งเป็นยาน้ำเข้าสู่หม้อ condense ซึ่งจะเคี้ยวให้เข้มข้นและปริมาตรลดลงประมาณ ๖ เท่า หม้อ condense มีขนาด ๓ ลิตร และ ๖ ลิตร ได้เป็นตัวยาน้ำเข้มข้นที่เรียกว่า “กาว” แต่ไม่ได้ผลิตยาแบบผงแห้ง

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับการดำเนินการกิจกรรมในครั้งนี้

ได้ต้นฉบับหนังสือ “ฝังเข็มร่วมรักษาโรค เล่มที่ ๒”

๑๐. กิจกรรมที่ปฏิบัติร่วมกับฝ่ายจีนมีประโยชน์ต่อโครงการในด้านใดบ้าง

- ๑) ได้แนวทางวิธีการทำงานร่วมกันระหว่างผู้เชี่ยวชาญด้านการแพทย์แผนจีนในไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน
- ๒) สนับสนุนการพัฒนามาตรฐานการแพทย์แผนจีนในประเทศไทย

๑๑. เปรียบเทียบศักยภาพของฝ่ายไทยและจีนในด้านเทคโนโลยี ความรู้ ประสบการณ์ ความชำนาญในกิจกรรมที่ร่วมปฏิบัติ

จีน มีประสบการณ์ด้านการแพทย์แผนจีนมากกว่าเพราะถือว่าการแพทย์แผนหลักของประเทศจีน มีจำนวนสถานพยาบาลที่มากกว่า มีจำนวนคนไข้ที่สามารถรายงานเป็นข้อมูลหรือสถิติในการใช้เป็นข้อมูลอ้างอิงได้ มีจุดเด่นด้านการรักษาแบบผสมผสานศาสตร์การแพทย์แผนจีนและการแพทย์แผนตะวันตก

ไทย มีการผสมผสานการรักษาด้วยการแพทย์แผนจีนบนพื้นฐานความรู้ทางการแพทย์แผนปัจจุบัน

๑๒. ข้อมูลอื่นๆ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการร่วมมือระหว่างประเทศไทยและจีนในอนาคต

เป็นโครงการที่อาศัยจุดเด่นของผู้เชี่ยวชาญแต่ละฝ่ายในการสร้างผลงาน

๑๓. กิจกรรมที่จะดำเนินการในครั้งต่อไป

การประชุม ๒ ฝ่าย ที่ประเทศไทยเพื่อตรวจสอบเนื้อหา ซักถามข้อสงสัย และจัดรูปแบบการพิมพ์ งบประมาณเดือนมกราคม ๒๕๕๙
